

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІНЖЕНЕРНИЙ ІНСТИТУТ

ФАКУЛЬТЕТ ЕКОНОМІКИ ТА МЕНЕДЖМЕНТУ

Кафедра економіки підприємства

(повна назва кафедри)

Кваліфікаційна робота

другий (магістерський)

(рівень вищої освіти)

на тему Удосконалення системи економічного
регіонального інвестиційної привабливості
промислового підприємства

Виконав: студент II курсу, групи ПТБ-18-1мд
спеціальності 076 Підприємництво, торгівля та
(код і назва спеціальності)

біржова діяльність

освітньої програми Економіка підприємства та
(назва освітньої програми)

управління бізнесом

Т.М. Анжамова

(ініціали та прізвище)

Керівник проф. д.е.н. проф. Коваленко О.В.
(посада, вчене звання, науковий ступінь, прізвище та ініціали)

Рецензент Заст. сен. директ. Шварцова В.А.
(посада, вчене звання, науковий ступінь, прізвище та ініціали)

Запоріжжя

2010

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІНЖЕНЕРНИЙ ІНСТИТУТ

Факультет економіки та менеджменту
Кафедра економіки підприємства
Рівень вищої освіти другий (магістерський)
Спеціальність 076 Підприємництво, торгівля та біржова діяльність
(код та назва)
Освітня програма Економіка підприємства та управління бізнесом
(назва освітньої програми)
Спеціалізація _____
(код та назва)

ЗАТВЕРДЖУЮ

В.о.зав. кафедри Е.П.Ф. Дроздівська О.
« 18 » січня 2020 року

ЗАВДАННЯ
НА КВАЛІФІКАЦІЙНУ РОБОТУ СТУДЕНТОВІ (СТУДЕНТЦІ)

Анікамовій Тамарі Миколаївні

(прізвище, ім'я, по батькові)

1 Тема роботи (проекту) Проєктування системи економічного обліку інвестиційної привабливості підприємств керівник роботи проф. д.е.н. проф. Коваленко О.В.
(прізвище, ім'я, по батькові, науковий ступінь, вчене звання)

затверджені наказом ЗНУ від « 10 » березня 2019 року № 1538-С

2 Строк подання студентом роботи 18.01.2020

3 Вихідні дані до роботи країні вітчизняним та закордонним науковцям, законодавчі та нормативні акти України, статті та статистичні матеріали підприємств

4 Зміст розрахунково-пояснювальної записки (перелік питань, які потрібно розробити) Теоретичні основи системи інвестиційної привабливості підприємства. Економічна оцінка інвестиційної привабливості підприємства ТОВ "АЕС Запоріжтя". Шляхи підвищення інвестиційної привабливості підприємства

5 Перелік графічного матеріалу (з точним зазначенням обов'язкових креслень)

6 Консультанти розділів роботи

Розділ	Прізвище, ініціали та посада консультанта	Підпис, дата	
		завдання видав	завдання прийняв
1	Коваленко О.В. проф. д.е.н., проф.	14.09.	14.09.
2	Коваленко О.В. проф. д.е.н., проф.	21.10.	21.10.
3	Коваленко О.В. проф. д.е.н., проф.	20.11.	20.11.

7 Дата видачі завдання 14.09.2019

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

№ з/п	Назва етапів кваліфікаційної роботи	Строк виконання етапів роботи	Примітка
1	Оцінює літературні твори за темою дослідження	10.09.2019	
2	Розділ 1. Теоретичні основи сектору інвестиційної приватності підприємств	18.10.2019	
3	Розділ 2. Економіка агро-приватності підприємств ТОВ "АКЗ Запоріжжя"	18.11.2019	
4	Розділ 3. Великі підприємства інвестиційної приватності підприємств	20.12.2019	

Студент [підпис]
(підпис)

Т.М. Аніканова
(ініціали та прізвище)

Керівник роботи (проекту) [підпис]
(підпис)

О.В. Коваленко
(ініціали та прізвище)

Нормоконтроль пройдено

Нормоконтролер [підпис]
(підпис)

Л.К. Сотниченко
(ініціали та прізвище)

АНОТАЦІЯ

Аніканова Г.М. Удосконалення системи економічного оцінювання інвестиційної привабливості промислових підприємств.

Кваліфікаційна робота на здобуття ступеня вищої освіти магістра за спеціальністю 076 – Підприємництво, торгівля та біржова діяльність, науковий керівник О.В. Коваленко. Запорізький державний університет. Інженерний інститут. Факультет економіки та менеджменту, кафедра економіки підприємства, 2020.

Визначено сутність інвестиційної привабливості підприємства та методи її оцінювання. Досліджено стан інвестиційної діяльності в Україні. Проаналізовано фінансово-господарську діяльність підприємства та оцінено його інвестиційну привабливість. Розроблено програму для інвестування у підприємство. Розглянуто шляхи підвищення інвестиційної привабливості підприємств.

Ключові слова: ІНВЕСТИЦІЇ, ІНВЕСТИЦІЙНА ДІЯЛЬНІСТЬ, ІНВЕСТИЦІЙНА ПРИВАБЛИВІСТЬ, МЕТОДИ ОЦІНКИ, ПОКАЗНИКИ.

ABSTRACT

Anikanova G.M. Improving the system of economic evaluation of investment attractiveness of industrial enterprises.

Qualification work for the degree of master's degree in the specialty 076– Entrepreneurship, trade and exchange activities, supervisor OV Kovalenko. Zaporizhzhya State University. Engineering Institute. Faculty of Economics and Management, Department of Enterprise Economics, 2020.

The essence of the investment attractiveness of the enterprise and methods of its evaluation are determined. The state of investment activity in Ukraine is investigated. The financial and economic activity of the enterprise is analyzed and its investment attractiveness is evaluated. A program for investing in the company has

been developed. The ways of increasing the investment attractiveness of enterprises are considered.

Keywords: INVESTMENTS, INVESTMENT ACTIVITIES, INVESTMENT ATTRACTIONS, EVALUATION METHODS, INDICATORS.

АННОТАЦИЯ

Аниканова М. Совершенствование системы экономической оценки инвестиционной привлекательности промышленных предприятий.

Квалификационная работа на соискание степени высшего образования магистра по специальности 076 – Предпринимательство, торговля и биржевая деятельность, научный руководитель Е.В. Коваленко. Запорожский государственный университет. Инженерный институт. Факультет экономики и менеджмента, кафедра экономики предприятия, 2020.

Определена сущность инвестиционной привлекательности предприятия и методы ее оценки. Исследовано состояние инвестиционной деятельности в Украине. Проанализирована финансово-хозяйственная деятельность предприятия и оценена его инвестиционная привлекательность. Разработана программа для инвестирования в предприятие. Рассмотрены пути повышения инвестиционной привлекательности предприятий.

Ключевые слова: ИНВЕСТИЦИИ, ИНВЕСТИЦИОННАЯ ДЕЯТЕЛЬНОСТЬ, ИНВЕСТИЦИОННАЯ ПРИВЛЕКАТЕЛЬНОСТЬ, МЕТОДЫ ОЦЕНКИ, ПОКАЗАТЕЛИ.

ЗМІСТ

ВСТУП	7
1 ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ОЦІНКИ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ПРИВАБЛИВОСТІ ПІДПРИЄМСТВА	10
1.1 Інвестиційна діяльність підприємства як основа його розвитку ..	10
1.2 Проблематика інвестиційної діяльності в Україні	15
1.3 Інвестиційна привабливість підприємства та методи її оцінки ...	30
Висновки до 1 розділу	44
2 ЕКОНОМІЧНА ОЦІНКА ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ПРИВАБЛИВОСТІ ПІДПРИЄМСТВА ТОВ «АЙС ЗАПОРІЖЖЯ»	47
2.1 Загальна характеристика підприємства ТОВ «Айс Запоріжжя» ...	47
2.2 Аналіз інвестиційної привабливості підприємства ТОВ «АЙС Запоріжжя»	51
2.3 Оцінка інвестиційної привабливості підприємства ТОВ «АЙС Запоріжжя» за допомогою інтегрального методу	59
Висновки до 2 розділу	59
3 ШЛЯХИ ПІДВИЩЕННЯ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ПРИВАБЛИВОСТІ ПІДПРИЄМСТВА	62
3.1 Резерви підприємства для ефективного інвестування	62
3.2 Шляхи підвищенні інвестиційної привабливості підприємств ...	69
Висновки до 3 розділу	74
ВИСНОВКИ	76
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	81
ДОДАТОК А.....	85
ДОДАТОК Б.....	86

ВСТУП

У сучасних умовах господарювання успішний розвиток підприємства, вдосконалення виробництва та підвищення показників його діяльності безпосередньо пов'язані з інвестиційною діяльністю. Одним з найпоширеніших та найефективніших джерел розвитку та розширення підприємств є залучення інвестицій. Одним із найбільш важливих завдань, які стоять перед інвестором є вибір об'єктів інвестування, що мають найпривабливіші перспективи розвитку та дозволяють забезпечити найвищу ефективність інвестицій. Тому, для підприємства, як для об'єкта інвестування, є важливим створення умов за яких інвестор вклав би свої кошти саме в це підприємство. Основою для рішення інвестора про вкладення коштів буде рівень інвестиційної привабливості підприємства.

У країнах з розвинутою ринковою економікою ця характеристика представлена у вигляді комплексу показників інвестиційної привабливості підприємства.

Питання щодо методів оцінки інвестиційної привабливості розкрито такими вченими як, Бланком І.А., Майоровою Т.В., Бочаровим В. В., Чорною Л. О., Коюдою В. О., Пилипенком О. І. та іншими. Але значна частина питань, пов'язаних з дослідженням сутності та оцінки інвестиційної привабливості підприємств, ще залишається не розкритою або потребує удосконалення.

Метою кваліфікаційної роботи є удосконалення системи економічного оцінювання інвестиційної привабливості промислового підприємства.

Відповідно до мети в роботі були поставлені такі завдання:

- розглянути значення інвестицій та інвестиційної діяльності для розвитку сучасних підприємств;
- дослідити інвестиційну діяльність українських підприємств;
- розкрити сутність інвестиційної привабливості підприємства та методи її оцінки;

- проаналізувати інвестиційну привабливість промислового підприємства;
- запропонувати можливі резерви для інвестування у промислове підприємство;
- розглянути шляхи підвищення інвестиційної привабливості на підприємствах.

Об'єкт дослідження – економічне оцінювання інвестиційної привабливості на промисловому підприємстві.

Предмет дослідження – теоретичні та практичні аспекти оцінки інвестиційної привабливості.

У кваліфікаційній роботі використані матеріали економічної літератури, офіційної статистики, матеріали періодичних видань, електронні ресурси, дані звітності підприємства.

У ході дослідження були використані такі методи наукового пізнання:

- історичний та логічний – при дослідженні концептуальних положень теорії інвестицій;
- статико-економічний – при дослідженні інвестиційної привабливості промислового підприємства;
- спостереження та порівняння – при виявленні існуючих підходів щодо оцінки інвестиційної привабливості підприємства.

У кваліфікаційній роботі удосконалено та надано практичні рекомендації щодо економічного оцінювання інвестиційної привабливості.

Практичне значення отриманих результатів полягає в тому, що пропозиції та рекомендації, сформульовані в кваліфікаційній роботі, можуть бути використані для подальшого оцінювання інвестиційної привабливості підприємства, та бути основою для подальшого дослідження методи оцінювання.

У якості бази для проведення дослідження обрано підприємство ТОВ «АЙС Запоріжжя» – одне з підприємств, що займаються виробництвом та оптовою торгівлею морозивом під власною торгівельною маркою «АЙС»

Наукові результати кваліфікаційної роботи оприлюднювалися та обговорювалися на науковій конференції, зокрема:

Аніканова Г.М. Дивідендна політика підприємства в сучасних умовах господарювання. *Сучасні чинники розвитку міжнародних відносин та зовнішньої політики держави: економічні та інституціональні аспекти* : матер. Міжн. наук.-практ. конф. (м. Запоріжжя, 27 жовт. 2018 р.). Запоріжжя. 2018. С.65-69.

Кваліфікаційна робота складається із вступу, трьох розділів, висновків, списку посилань з 40 найменувань, 2 додатків. Робота викладена на 86 сторінках машинописного тексту, містить 21 таблицю, 9 рисунків. Обсяг основного тексту магістерської роботи складає 81 сторінку.

1 ТЕОРИТИЧНІ ОСНОВИ ОЦІНКИ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ПРИВАБЛИВОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

1.1 Інвестиційна діяльність підприємства як основа його розвитку

Світовий досвід свідчить, що країни не в змозі розвивати свою економіку без залучення та ефективного використання інвестицій. Акумулюючи приватний, державний або іноземний капітал, забезпечуючи доступ до сучасних технологій та менеджменту, інвестиції не тільки сприяють формуванню національних інвестиційних ринків, але й пожвавлюють ринки товарів та послуг. Крім того, інвестиції, зазвичай, сприяють заходам макроекономічної стабілізації та дозволяють вирішувати соціальні проблеми трансформаційного періоду.

Дослідження інвестиційної сфери економіки завжди перебувало в центрі уваги економічної думки. Це обумовлено тим, що категорія інвестицій є базовим елементом повсякденної господарської діяльності суб'єктів ринку та процесу економічного зростання держав світу[1].

Сам термін «інвестиції» походить від латинського слова «invest», що в прямому розумінні означає «вкладати». В широкому розумінні інвестиції являють собою вкладення капіталу з метою його збільшення в майбутньому. При цьому приріст капіталу має бути достатнім для того, щоб компенсувати інвестору відмову від використання ним наявних коштів на споживання в поточному періоді, одержати винагороду за ризик поповнити втрати від інфляції в майбутньому періоді [2].

Термін «інвестиції» трактується неоднозначно, існують різні визначення цього поняття, які мають значні відмінності, що обумовлює необхідність уточнення їхньої сутності. А внаслідок того, що різні види інвестицій мають не однаковий вплив на розвиток економічних процесів, і для окремих господарюючих суб'єктів спрямовуються на розв'язання суттєво несхожих завдань, забезпечення ефективного управління інвестиціями потребує їхнього поділу за окремими формами здійснення. У сучасній практиці фактично

відсутня єдина несуперечлива система класифікації інвестицій. Проаналізуємо формулювання трактовок суті інвестицій різних авторів, наведених у таблиці 1.1[3].

Таблиця 1.1 – Тракткування поняття "інвестиції" [3]

№	Автор (джерело)	Зміст
1	Зві Боді, Алекс Кейн, Алан Дж. Маркус	Це витрачання в даний час грошових чи інших коштів в очікуванні отримання майбутніх вигод
2	Федоренко В. Г.	Це вкладення капіталу з метою його подальшого збільшення. Приріст капіталу в результаті його інвестування є компенсацією за ризик втрат від інфляції та недержання процентів від банківських вкладень капіталу
3	Румянцева Е. Е.	Один з ключових чинників економічного зростання, довгострокові і короткострокові вкладення капіталу, що складаються з капітальних витрат (капітальних вкладень); витрат, пов'язаних з приростом оборотного капіталу (при розширенні виробництва) або оборотним капіталом в повному об'ємі, необхідним для запуску виробництва (при створенні нових виробництв), а також витрат, необхідних для підготовки інвестиційного проекту
4	Азрилиян А. Н., Азрилиян О. М., Калашникова Е. В., Квардакова О. В.	Грошові кошти, цінні папери, інше майно, у тому числі майнові права, інші права, що мають грошову оцінку, вкладаються в об'єкти підприємницької і (чи) іншої діяльності з метою отримання прибутку і (чи) досягнення іншого корисного ефекту
5	Гаврилишин Б. Д., Устенко О. А.	Довготермінові вкладення капіталу в різні сфери та галузі народного господарства всередині країни та за її межами з метою привласнення прибутку
6	Макконнелл К. Р., Брю С. Л.	Витрати на виробництво і накопичення засобів виробництва і збільшення матеріальних запасів
7	Закон України «Про інвестиційну діяльність»	Це всі види майнових та інтелектуальних цінностей, що вкладаються в об'єкти підприємницької та інших видів діяльності, в результаті якої створюється прибуток (доход) або досягається соціальний ефект
8	Шарп У., Александер Г., Бэйли Дж.	Це відмова від певної цінності зараз за (можливо, невизначену) цінність в майбутньому

Разом із тим, в рамках даного уявлення існує багато модифікацій поняття «інвестицій», появлення яких обумовлено специфікою та традиціями різних економічних шкіл та течій. Так, в відповідності до австрійської школи

«граничної корисності», інвестиції трактуються як обмін задоволення потреб сьогодні на задоволення їх у майбутньому.

«Найбільш загальним визначенням, яке можна дати акту вкладання капіталу, – писав французький економіст П. Массе, – було таке: інвестування представляє собою акт обміну задоволення сьогоднішньої потреби на очікуване задоволення їх у майбутньому з допомогою інвестиційних благ». Таке визначення має чисто психологічний підхід: передбачаються наміри, згода не задовольняти потреби сьогодні в надії одержати в майбутньому блага та послуги, які переважають по вартості вкладені.

Найбільш чітко виявлена сутнісна характеристика інвестицій, та їх подвійність у Дж. Кейнса: з однієї сторони він бачить у них величину акумульованого доходу з метою накопичення та обсяг ресурсів, тобто потенційний інвестиційний попит. З іншої сторони інвестиції виступають у формі вкладень (витрат), які визначають приріст вартості капітального майна, тобто як реалізовані попит та пропозиція. Крім того, Дж. Кейнс трактував інвестиції – як «поточний приріст цінностей капітального майна внаслідок виробничої діяльності даного періоду». Це «...та частина доходу за даний період, яка не була використана для споживання» [4, с.6].

Практичне здійснення інвестицій забезпечується через інвестиційну діяльність підприємства, яка є одним із самостійних видів його господарської діяльності і найважливішою формою реалізації його економічних інтересів.

Інвестиційна діяльність підприємства являє собою цілеспрямовано здійснюваний процес формування необхідних інвестиційних ресурсів, збалансований відповідно до обраних параметрів інвестиційної програми (інвестиційного портфеля) на основі вибору ефективних об'єктів (інструментів) інвестування та забезпечення їх реалізації [5, с.15].

Термін "інвестиційна діяльність" увійшов у вітчизняний науково-практичний обіг з початком розбудови незалежної України, однак до теперішнього часу серед науковців і практиків відсутня єдність щодо тлумачення його сутності (таблиця 1.2).

Розглянувши перелік тлумачень можна зробити висновок, що єдність щодо визначення сутності інвестиційної діяльності відсутня. Найбільші відмінності у тлумаченнях терміна "інвестиційна діяльність" спостерігаються не тільки у кінцевій меті інвестування, але і у способах його здійснення. Найбільш вузьким є тлумачення інвестиційної діяльності як придбання та реалізації необоротних активів, а найбільш широким — як комплексу заходів, направлено на отримання прибутку.

Однак на сьогоднішній день інвестиційна діяльність — це вже не просто вкладання ресурсів з метою отримання прибутку, це важлива складова міжнародного руху капіталу, яка здатна прискорювати міграцію капіталу в одних сферах світового господарства і уповільнювати в інших [6, с.60-61].

Таблиця 1.2 – Тлумачення терміна "інвестиційна діяльність"

Автор (джерело)	Трактування поняття "інвестиційна діяльність"
В.М. Гриньова	Складова економічного управління діяльності підприємства, що потребує визначення організаційно-економічних методів і форм управління всіма стадіями інвестиційних процесів на рівні підприємства – регіону – галузі – національного господарства в цілому [7]
Н.О. Татаренко, А.М. Поручник	Послідовна, цілеспрямована діяльність, що полягає у капіталізації об'єктів власності, у формуванні та використанні інвестиційних ресурсів, регулюванні процесів інвестування і міжнародного руху інвестицій та інвестиційних товарів, створенні відповідного інвестиційного клімату і має за мету одержання прибутку чи певною соціальною ефекту [8, с.8]
Д. М. Черваньова	Комплекс заходів і практичних дій юридичних та фізичних осіб (українських або іноземних), а також держави щодо здійснення інвестицій у будь-якій формі з метою отримання прибутку або досягнення соціального ефекту [9, с.32]

Продовження таблиці 1.2

Мойсеєнко І. П.	об'єктивний процес, що має свою логіку і розвивається відповідно до властивих йому закономірностей, відіграє важливу роль у господарській діяльності підприємства, оскільки за своєю економічною природою інвестиції являють собою відмову від сьогочасного споживання заради одержання прибутків у майбутньому [10]
С. Панчишин	Сукупність рішень та відповідних дій, скерованих на перетворення заощаджень у інвестиції [11, с.137]
ЗУ «Про інвестиційну діяльність»	Сукупність практичних дій громадян, юридичних осіб і держави щодо реалізації інвестицій [12]

Згідно Закону України "Про інвестиційну діяльність" інвестиційна діяльність здійснюється на основі[12]:

1) інвестування, здійснюваного громадянами, недержавними підприємствами, господарськими асоціаціями, спілками і товариствами, а також громадськими і релігійними організаціями, іншими юридичними особами, заснованими на колективній власності;

2) державного інвестування, у тому числі державної підтримки реалізації інвестиційних проектів відповідно до положень цього Закону, здійснюваного органами державної влади за рахунок коштів бюджетів, позабюджетних фондів і позичкових коштів, а також державними підприємствами і установами за рахунок власних і позичкових коштів;

3) інвестування, здійснюваного органами місцевого самоврядування;

4) іноземного інвестування, здійснюваного іноземними громадянами, юридичними особами та державами;

5) спільного інвестування, здійснюваного громадянами та юридичними особами України, іноземних держав.

1.2 Проблематика інвестиційної діяльності в Україні

Інвестиційний клімат є сукупністю політичних, правових, економічних, фінансових, культурних, природних та інших умов, що визначають ступінь привабливості інвестиційної діяльності, її доходності, рівня ризиків, обумовлюють мотиви інвесторів здійснювати капіталовкладення.

Збільшення обсягів вітчизняних та іноземних інвестицій є важливою передумовою поступового відновлення економічного зростання шляхом формування сприятливого інвестиційного клімату в Україні, який забезпечить належні нормативно-правові гарантії іноземним і вітчизняним інвесторам, сприятливі умови для розвитку бізнесу.

Розглянемо детальніше стан інвестиційної діяльності в Україні за джерелами фінансування, видами активів, видами економічної діяльності та прямими інвестиціями (таблиці 1.3; 1.4; 1.5; 1.6). Статистичні дані узяті з Державної служби статистики України [13].

Таблиця 1.3 – Капітальні інвестиційної за джерелами фінансування в Україні в період 2017-2018 рр.

Джерела фінансування	2017 рік		2018 рік		Відхилення	
	млн.грн	у % до загального обсягу	млн.грн	у % до загального обсягу	Абсолютне у млн.грн	Відносне у %
Усього	448461,5	100,0	526341,8	100,0	77880,3	17,37
у т.ч. за рахунок						
коштів державного бюджету	15295,2	3,4	21036,7	4,0	5741,5	37,54
коштів місцевих бюджетів	41565,5	9,3	45743,1	8,7	4177,6	10,05
власних коштів підприємств та організацій	310061,7	69,1	375309,1	71,3	65247,4	21,04

Продовження таблиці 1.3.

кредитів банків та інших позик	29588,9	6,6	35299,8	6,7	5710,9	19,30
коштів іноземних інвесторів	6206,4	1,4	1540,2	0,3	-4666,2	-75,18
коштів вітчизняних інвестиційних компаній, фондів тощо	4588,7	1,0	4357,8	0,8	-230,9	-5,03
коштів населення на будівництво житла	32802,5	7,3	33838,9	6,4	1036,4	3,16
інших джерел фінансування	8352,6	1,9	9216,2	1,8	863,6	10,34

Отже, за таблицею 1.3 загальна сума інвестицій у 2018 році порівняно з 2017 роком зросла на 77880,3 млн.грн, тобто на 17,37%. Найбільше у 2018 році зросли інвестиції за рахунок коштів державного бюджету – на 5741,5 млн.грн, тобто на 37,54% порівняно з 2017 роком. Зменшилися інвестиції за рахунок коштів іноземних інвесторів (75,18%) та коштів вітчизняних інвестиційних компаній, фондів тощо (5,03%).

Отже, за таблицею 1.4 інвестиції в період 2017-2018 років за видами активів збільшилися, як у матеріальні так і у нематеріальні. Інвестиції у матеріальні активи збільшилися на 59125,2 млн.грн., тобто на 13,69%. З них:

- найбільше збільшилися інвестиції у інженерні споруди на 23636,0 млн.грн., тобто на 30,09%;
- найбільше зменшилися інвестиції у землю на 633,5 млн.грн, тобто на 31,77%.

Інвестиції у нематеріальні активи збільшилися на 18755,1 млн.грн, тобто на 114,21%. З них найбільше збільшилися інвестиції в права на комерційні позначення та об'єкти промислової власності – на 16026,9 млн.грн., тобто на 280,3%.

Таблиця 1.4 – Капітальні інвестиції за видами активів в Україні у період 2017-2018 рр.

Види активів	2017 рік		2018 рік		Відхилення	
	млн.грн	у % до загально-го обсягу	млн.грн	у % до загально-го обсягу	Абсолют-не у млн.грн	Віднос-не у %
Усього	448461,5	100,0	526341,8	100,0	77880,3	17,37
- Інвестиції у матеріальні активи	432039,5	96,3	491164,7	93,3	59125,2	13,69
- житлові будівлі	53371,8	11,9	53247,0	10,1	-124,8	-0,23
- нежитлові будівлі	65605,2	14,6	77364,5	14,7	11759,3	17,92
- інженерні споруди	78563,5	17,5	102199,5	19,4	23636,0	30,09
- машини, обладнання та інвентар	154721,7	34,5	174156,2	33,1	19434,5	12,56
- транспортні засоби	60123,9	13,4	63814,4	12,1	3690,5	6,14
- земля	1994,0	0,5	1360,5	0,3	-633,5	-31,77
- довгострокові біологічні активи рослинництва та тваринництва	3727,9	0,8	3904,6	0,7	176,7	4,74
- інші матеріальні активи	13931,5	3,1	15118,0	2,9	1186,5	8,52
- інвестиції у нематеріальні активи	16422,0	3,7	35177,1	6,7	18755,1	114,21
- з них						
- програмне забезпечення та бази даних	8196,4	1,8	10719,9	2,0	2523,5	30,79
- права на комерційні позначення, об'єкти промислової власності, авторські та суміжні права, патенти, ліцензії, концесії тощо	5717,7	1,3	21744,6	4,1	16026,9	280,30

Далі переглянемо в яких видах економічної діяльності збільшилися та зменшилися обсяги інвестицій (таблиця 1.5).

Таблиця 1.5 – Капітальні інвестиції за видами економічної діяльності в Україні у період 2017-2018 рр.

Вид економічної діяльності	2017 рік		2018 рік		Відхилення	
	млн.грн	у % до загально-го обсягу	млн.грн	у % до загально-го обсягу	Абсолютне у млн.грн	Віднос-не у %
Усього	448462	100	526342	100	77880	17,4
Сільське господарство	64243	14,3	65901	12,5	1658	2,6
Промисловість	143300	32,0	179718	34,1	36418	25,4
Будівництво	52176	11,6	51902	9,9	-274	-0,5
Оптова та роздрібна торгівля	33665	7,5	47597	9,0	13932	41,4
Транспорт та складське господарство	37944	8,5	44921	8,5	6977	18,4
Інформація та телекомунікація	18395	4,1	28644	5,4	10249	55,7
Інше	98739	22,0	107658	20,5	8919	9,0

Отже, у період 2017-2018 років обсяг інвестицій збільшився у інформації та телекомунікації на 10249 млн.грн, тобто на 55,7%. Промисловість на другому місці – 179718 млн.грн., це на 25,4% більше порівняно з 2017 роком. Більш наглядно динаміку можна спостерігати на рисунку 1.1.

У грошовому вигляді найбільше інвестицій йде на промисловий сектор економіки, але якщо розглядати темпи росту, то сектор інформації та телекомунікації опереджає промисловий.

Для аналізу сучасного стану інвестиційної діяльності в Україні варто зосередитись на показниках, що її характеризують. Перш за все важливе місце відводиться такому показнику, як обсяг прямих іноземних інвестицій в економіку країни.

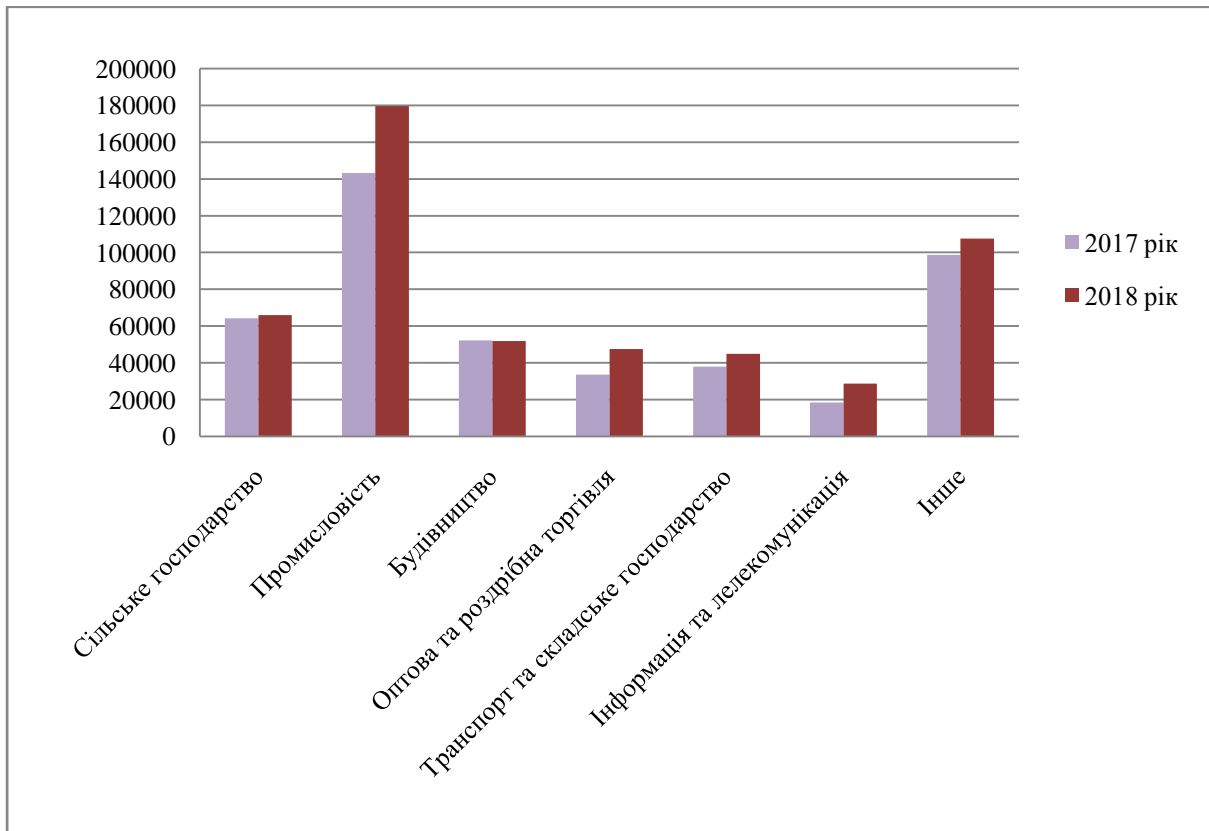

Рисунок 1.1 – Капітальні інвестиції за видами економічної діяльності в період 2017-2018 рр.

Іноземні інвестори занепокоєні нестійкістю економіки в Україні, це є основною проблемою притоку інвестицій в країну. Іноземні інвестиції мають велике значення для економіки країни, яка їх одержує, оскільки вони є основою капіталовкладень, сприяють поширенню нових технологій, збільшенню продуктивності праці та підвищенню рівня життя населення. Інформація щодо надходження прямих інвестицій за країнами-інвесторами в економіку України наведено в таблиці 1.6.

Отже, у 2017 році розмір надходження прямих інвестицій зріс на 358,8 млн. дол. США, тобто на 14%. У 2017 році найбільші надходження здійснювалися з Російської Федерації та становили від загального обсягу 24,2%. На другому місці був Кіпр – 20%. У 2018 році на перше місце вийшли Нідерланди – 33,2% від загального обсягу інвестицій, на другому опинилася Російська Федерація – 17,3%, на третьому – Кіпр – 16,6% відповідно. Також можна сказати, що у 2018 році порівняно з 2017 роком Велика Британія

зменшила потоки інвестицій в Україну майже у 3 рази. Навпаки збільшилися потоки з Франції – у 2 рази.

Таблиця 1.6 – Надходження прямих інвестицій в Україну за країнами-інвесторами (найбільші обсяги) у 2017-2018 рр.

Країни-інвестори	2017 рік		2018 рік	
	млн. дол. США	у % до загального підсумку	млн. дол. США	у % до загального підсумку
Усього	2 511,1	100,0	2 869,9	100,0
у тому числі				
Російська Федерація	607,5	24,2	495,6	17,3
Кіпр	501,0	20,0	477,6	16,6
Нідерланди	279,6	11,1	951,5	33,2
Велика Британія	271,7	10,8	98,7	3,4
Німеччина	145,8	5,8		
Австрія	104,0	4,1	203,7	7,1
Франція	103,7	4,1	110,9	3,9
Польща			90,6	3,2

Варто також охарактеризувати обсяг прямих інвестицій, що безпосередньо діють в економіці України у 2017-2018 роках (таблиця 1.7).

Таблиця 1.7 – Прямі інвестиції з країн світу в економіку України у 2017-2018 рр.

Країни світу	2017 рік		2018 рік		Відхилення	
	млн. дол. США	у % до загального підсумку	млн. дол. США	у % до загального підсумку	Абсолютне у млн.грн	Відносне у %
Усього	31230,3	100	31606,4	100	376,1	1,20
Європа	17110,6	54,8	17724,5	56,1	613,9	3,59
Азія	10180	32,6	10372,5	32,8	192,5	1,89
Африка	143,7	0,5	159,8	0,5	16,1	11,20
Америка	3360,7	10,8	2898,6	9,2	-462,1	-13,75
Австралія і Океанія	42,8	0,1	44,1	0,1	1,3	3,04

Отже, за таблицею 1.7 сума прямих інвестицій у 2018 році порівняно з 2017 роком зросла лише на 1,2%, серед них інвестиції Африки збільшилася на 11,2%, а інвестиції Америки навпаки зменшилися на 13,75%.

Охарактеризувавши стан інвестиційної діяльності в Україні в період 2017-2018 років можна говорити про зростання обсягів інвестицій.

Отже, Україна залишається привабливою для інвестицій, водночас вона не знаходиться осторонь світових процесів, є достатньо інтегрованою у світове господарство і порушення макростабільності на зовнішніх ринках має свій відголос в Україні.

У рейтингу Doing Business 2018 Україна піднялась на +4 пункти і посіла 76 позицію зі 190 країн світу. Найбільший прогрес Україна продемонструвала у таких складових рейтингу: +105 пунктів (за 140-го на 35-те місце) по компоненту "одержання дозволів на будівництво" — завдяки зменшенню пайової участі в Києві з 10 до 2% та зниженню вартості послуг з технагляду; + 41 пункт по "сплаті податків" за зменшення та уніфікацію ставки ЄСВ.

Також, слід відзначити, що у рейтингу агентства Moody's InvestorsService Україна покращила свій кредитний рейтинг в міжнародному економічному списку. Він змінився з Саа3 до Саа2, що означає зміна прогнозу зі "стабільного" на "позитивний".

Так, на поліпшення показників вплинуло проведення структурних реформ в Україні, що допомогло країні впоратися з борговим навантаженням і поліпшити позиції на зовнішніх ринках.

Крім того, у рейтингу Глобального індексу конкурентоспроможності (ГІК) 2017/2018 Україна покращила свої позиції на 4 пункти і зайняла 81 місце серед 137 країн світу, які досліджувались (у ГІК 2016/2017 – 85 місце серед 138 країн).

Для подальшого покращення інвестиційного клімату України актуальним на сьогодні є питання удосконалення правової та організаційної бази для підвищення дієздатності механізмів забезпечення сприятливого інвестиційного

клімату й формування основи збереження та підвищення конкурентоспроможності вітчизняної економіки [14].

Соціально-економічний стан регіонів України характеризується проявами гострих кризових явищ, виникнення та розвиток яких обумовлені не лише зовнішніми викликами та несприятливими макроекономічними тенденціями, а значною мірою – негативними наслідками реструктуризації промислових підприємств, військовим конфліктом на сході держави та політичною кризою.

Для більш детальної уяви про інвестиційний клімат в Україні важливо проаналізувати й самі регіони країни. Розглянемо обсяги капітальних інвестицій у 2017-2018 рр. (рисунки 1.2; 1.3).

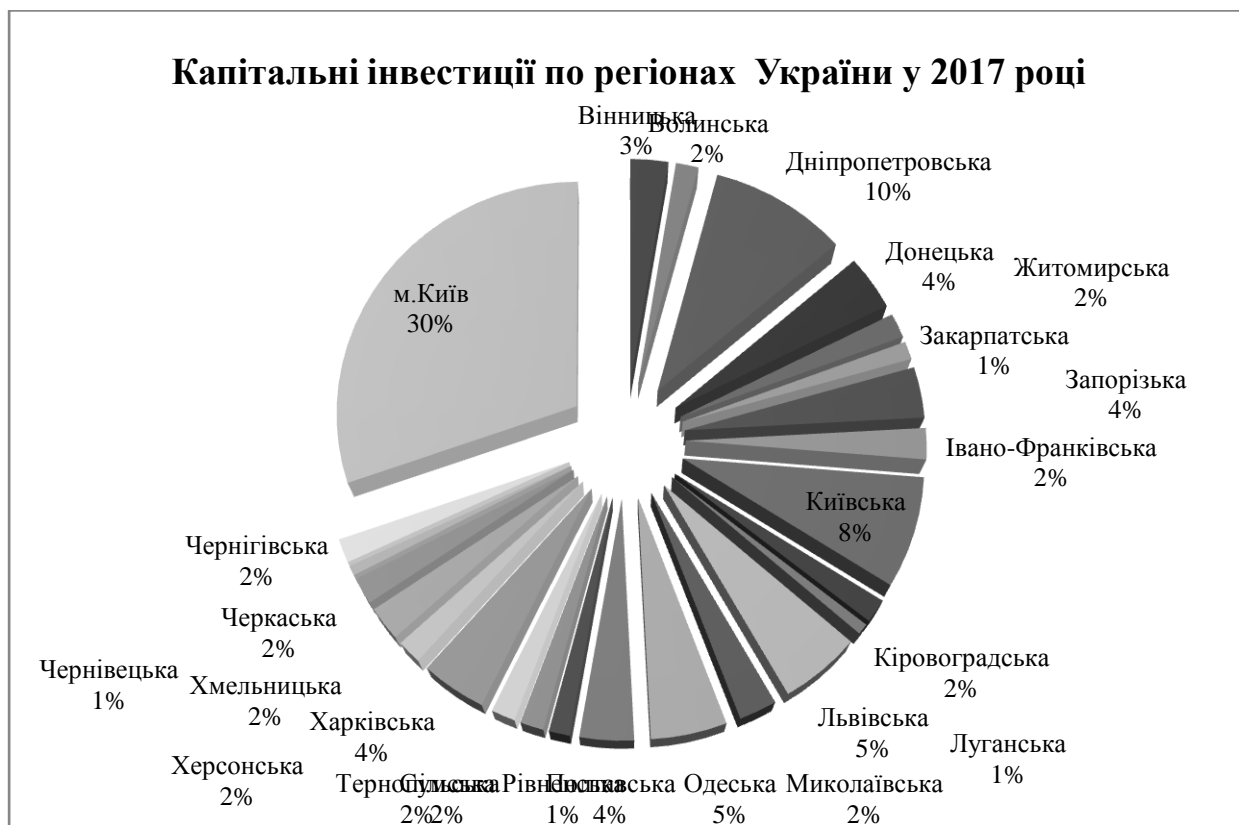

Рисунок 1.2 – Капітальні інвестиції по регіонах України у 2017 році

За рисунком 1.2 найбільші обсяги капітальних інвестицій припадають на Дніпропетровську область – 10%, Київську – 8%, Одеську та Львівську – по 5%, та по 4% – на Донецьку, Запорізьку, Полтавську та Харківську області.

Найбільший відсоток інвестицій прийшовся на м.Київ, що становив 30% від загального обсягу інвестування.

Рисунок 1.3 – Капітальні інвестиції по регіонах України у 2018 році

У 2018 році (рисунок 1.3) найбільші обсяги капітальних інвестицій у Дніпропетровській області – 11%, Київській – 7%, Донецькій та Львівській – до 5%, Харківській та Одеській по 4%. У інших областях обсяги зменшувалися за рахунок збільшення частки інвестицій у м.Київ, що становлять 35%. Так у 2017 році на Запорізьку область обсяг інвестицій припадав у розмірі 4% від загальної суми інвестицій в Україні, а у 2018 році – 3% .

Охарактеризуємо стан інвестиційної діяльності конкретно у Запорізькій області. Для початку розглянемо обсяг капітальних інвестицій у матеріальні та нематеріальні активи (рисунок 1.4).

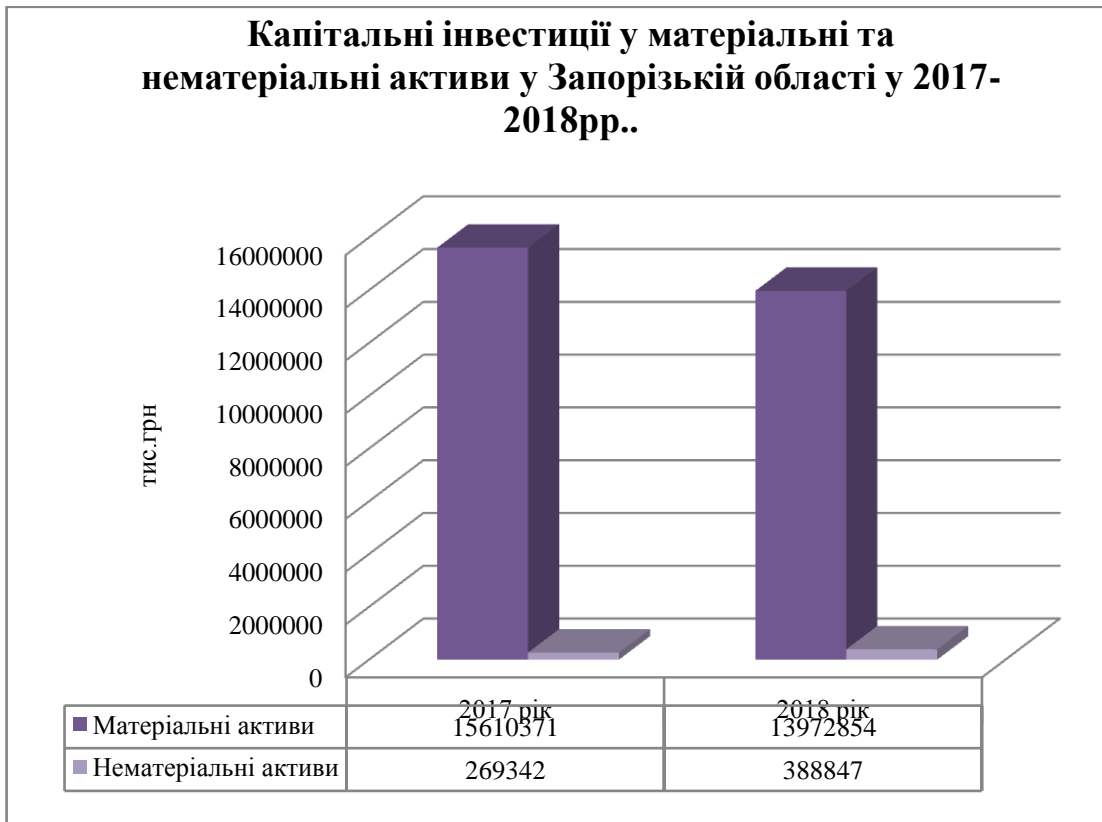

Рисунок 1.4 – Капітальні інвестиції у матеріальні та нематеріальні активи у Запорізькій області у 2017-2018рр.

Отже, за даними рисунку 1.4 можна зробити висновок, що у 2018 році порівняно з 2017 роком було зменшення капітальних інвестицій з 15610371 тис.грн. до 13972854 тис.грн., що майже на 10%.

Якщо розглядати конкретно види активів, то інвестиції у матеріальні активи зменшилися на 10,5%, а у нематеріальні навпаки зросли – на 44,3%. Це безпосередньо пов'язано з розвитком технологій та виходом України на вищий рівень у сфері інформаційних технологій.

Розглянемо на які матеріальні активи надходили капітальні інвестиції (таблиця 1.8).

Отже, як зазначалося вище, загальний обсяг капітальних інвестицій у матеріальні активи у 2018 році зменшився на 10,5%, з них зменшилися: інженерні споруди – 4%, машини, обладнання та інвентар – 24,4%, довгострокові біологічні активи рослинництва – 33,7%, інші матеріальні активи

– 10,3%. Серед матеріальних активів варто виділити такий вид основних засобів, як – земля – обсяг інвестицій яких збільшився у 5 разів. Це пов'язано перш за все з родючістю землі та ефективним джерелом прибутку.

Таблиця 1.8 – Капітальні інвестиції у матеріальні активи за видами основних засобів у Запорізькій області у 2017-2018рр.

Види основних засобів	2017 рік		2018 рік		Відхилення	
	тис.грн	у % до загально-го обсягу	тис.грн	у % до загально-го обсягу	Абсолют-не у тис.грн	Відносне у %
Усього	15610371	100	13972854	100	-163751	-10,5
житлові будівлі	355011	2,3	474008	3,4	118997	33,5
нежитлові будівлі	1554428	10,0	1876327	13,4	321899	20,7
інженерні споруди	3311144	21,2	3177329	22,7	-133815	-4,0
машини, обладнання та інвентар	8124634	52,0	6139990	43,9	-1984644	-24,4
транспортні засоби	1562728	10,0	1631924	11,7	69196	4,4
земля	8031	0,1	43013	0,3	34982	435,6
довгострокові біологічні активи рослинництва	22281	0,1	14766	0,1	-7515	-33,7
довгострокові біологічні активи тваринництва	36104	0,2	44959	0,3	8855	24,5
інші матеріальні активи	636010	4,1	570538	4,1	-65472	-10,3

Для більш детального аналізу інвестиційної діяльності у Запорізькій області проаналізуємо її за видами економічної діяльності (таблиця 1.9).

Таблиця 1.9 – Капітальні інвестиції за видами економічної діяльності у Запорізькій області у 2017-2018рр.

Вид економічної діяльності	2017 рік		2018 рік		Відхилення	
	тис.грн	у % до загально-го обсягу	тис.грн	у % до загально-го обсягу	Абсолют-не у тис.грн	Віднос-не у %
Усього	15879713	100	14361701	100	-1518012	-9,6
Сільське господарство	2932873	18,5	1893236	13,2	-1039637	-35,4
Промисловість	9934263	62,6	8834624	61,5	-1099639	-11,1
Будівництво	288672	1,8	373885	2,6	85213	29,5
Оптова та роздрібна торгівля	337723	2,1	454222	3,2	116499	34,5
Транспорт та складське господарство	340343	2,1	662539	4,6	322196	94,7
Інформація та телекомунікація	37369	0,2	53414	0,4	16045	42,9
Фінансова та страхова діяльність	59629	0,4	63281	0,4	3652	6,1
Операції з нерухомим майном	203065	1,3	204989	1,4	1924	0,9
Професійна, наукова та технічна діяльність	380227	2,4	445203	3,1	64976	17,1
Державне управління й оборона	872928	5,5	830004	5,8	-42924	-4,9
Освіта	109680	0,7	135724	0,9	26044	23,7
Охорона здоров'я та надання соціальної допомоги	211889	1,3	216899	1,5	5010	2,4
Інше	171052	1,1	193681	1,3	22629	13,2

Отже, за даними таблиці 1.9 можна говорити про те що інвестиції у головні види економічної діяльності, сільське господарство та промисловість – зменшилися на 35,4% та 11,1% відповідно. Також варто відмітити, що

зменшилися інвестиції і в державне управління та оборону – 4,9%. По усім іншим видам економічної діяльності обсяг інвестицій тільки зріс. Серед них найбільше зросли інвестиції у: транспорт та господарство – 94,7%, інформація та телекомунікація – 42,9%, оптова та роздрібна торгівля – 34,5% та будівництво – 29,5%. Більш наглядно можна це побачити на рисунку 1.5.

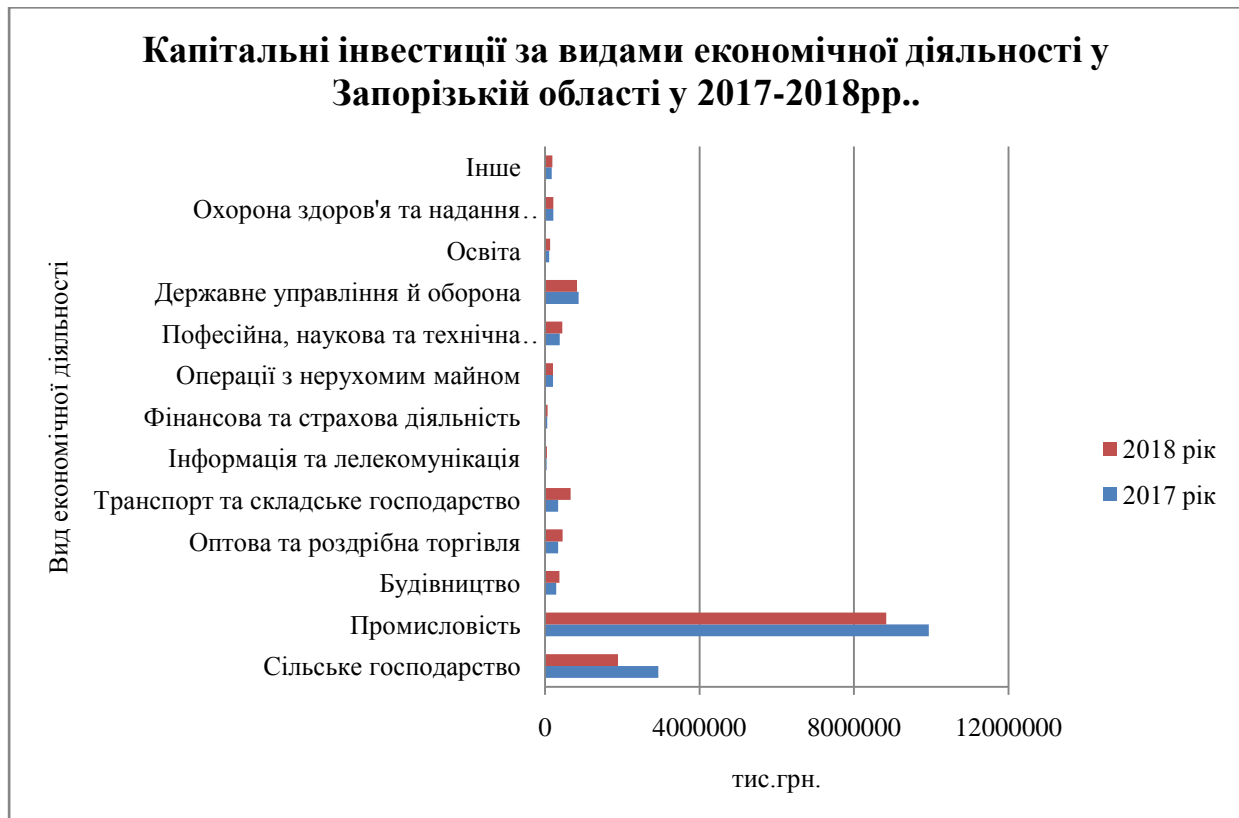

Рисунок 1.5 – Капітальні інвестиції за видами економічної діяльності у
Запорізькій області у 2017-2018рр.

Так як промисловість є головним видом економічної діяльності у Запорізькій області, проаналізуємо її детальніше (таблиця 1.10, рисунки 1.6; 1.7).

Таким чином, за видами промисловості капітальні інвестиції зросли у добувній промисловості та у промисловості з постачання електроенергії та газу на – 37,5% та 22,4% відповідно. Переробна промисловість та промисловість з водопостачання зменшилися на – 20,5% та 9% відповідно. У 2018 році

найбільшу частку у промисловості займає добувна та промисловість з постачання електроенергії та газу – 71,2% та 17,3% відповідно.

Таблиця 1.10 – Капітальні інвестиції за видами промислової діяльності у Запорізькій області 2017-2018рр.

Вид промисловості	2017 рік		2018 рік		Відхилення	
	тис.грн	у % до загального обсягу	тис.грн	у % до загального обсягу	Абсолютне у тис.грн	Відносне у %
Усього	9934263	100	8834624	100	-1099639	-11,1
Добувна промисловість і розроблення кар'єрів	674131	6,8	927224	10,5	253093	37,5
Переробна промисловість	7912750	79,7	6288240	71,2	-1624510	-20,5
Постачання електроенергії та газу	1251163	12,6	1531606	17,3	280443	22,4
Водопостачання	96219	1,0	87554	1,0	-8665	-9,0

Отже, від усього обсягу капітальних інвестицій в Україні на Запорізьку область припало у 2017 році – 4%, а у 2018 році 3%. Якщо брати конкретно Запорізьку область то капітальні інвестиції зменшилися на 9,6%. У їх розрізі матеріальні активи зменшилися на 10,5%, серед них значно зменшилися інвестиції у довгострокові біологічні активи рослинництва – 33,7%, а зросли найбільше інвестиції у землю – майже у 5 разів; а у нематеріальні активи збільшилися на 44,3%.

За видами економічної діяльності значно зменшилися інвестиції у сільське господарство та промисловість – 35,4% та 11,1% відповідно, а найбільше зросли у транспорт та інформації – 94,7% та 42,9% відповідно.

Головним видом економічної діяльності у Запорізькій області є промисловість, інвестиції у яку складають більше 60% від усього обсягу.

Найбільше обсяг інвестицій зріс у добувній промисловості на – 37,5%, а зменшився у переробній промисловості на – 20,5%.

Рисунок 1.6 – Капітальні інвестиції за видами промисловості у
Запорізькій області у 2017 році

Рисунок 1.7 – Капітальні інвестиції за видами промисловості у
Запорізькій області у 2018 році

1.3 Інвестиційна привабливість підприємства та методи її оцінки

Залучення інвестицій в українські підприємства безпосередньо пов'язане з інвестиційною привабливістю об'єкта інвестування. Оцінка інвестиційної привабливості потенційного об'єкта інвестування – це перший крок під час прийняття інвестиційного рішення. Ціллю інвестування є залучення максимально можливого обсягу інвестицій та підвищення інвестиційної привабливості об'єкта. Формування інвестиційної політики підприємства здійснюється у сфері взаємних інтересів як самого підприємства, так і його потенційних інвесторів [15, с. 101-102].

У сучасних умовах розвитку економіки України та її структурної перебудови особливе значення має оновлення виробничого потенціалу підприємства.

Необхідною передумовою його прискорення і забезпечення на цій основі сталого й конкурентоспроможного функціонування і розвитку підприємств є достатність інвестиційних ресурсів та можливість їх залучення з урахуванням інвестиційної привабливості підприємств [16].

Нині вчені-економісти й економісти-практики не дають чіткого визначення сутності інвестиційної привабливості (таблиця 1.11). Проте ці трактування мають певні спільні риси.

Так, по-перше, усі автори вважають, що інвестиційна привабливість характеризує об'єкт інвестування в цілому.

По-друге, інвестиційна привабливість розраховується і розглядається кожним окремо взятим інвестором і характеризує переваги і недоліки інвестування, його умови, дієвість і т. п.

Отже, згідно із зазначеними підходами, інвестиційна привабливість розглядається як інтегральний показник, певна узагальнююча характеристика доцільності інвестування визначеного об'єкта з позицій конкретного інвестора [17].

Таблиця 1.11 – Тлумачення терміна «інвестиційна привабливість»

Автор (джерело)	Трактування поняття "інвестиційна привабливість"
А.Г. Загородній, Г.Л. Вознюк	Інвестиційна привабливість – узагальнена характеристика переваг і недоліків інвестування окремих об'єктів чи напрямів із погляду інвестора [15, с. 392].
А. Бланк	Інвестиційна привабливість підприємства – це характеристика переваг та недоліків підприємства з використанням системи показників рентабельності, фінансової стійкості, платоспроможності, оборотності капіталу та активів (якщо акції передбачаються вперше), а також рівня віддачі акціонерного капіталу, балансової вартості однієї акції тощо (якщо акції тривалий період обертаються на фондовому ринку) [16, с. 420]
Г.В. Козаченко, О.М. Антипов, О.М. Ляшенко, Г.І. Дібніс	Інтегральна характеристика підприємства як об'єкта майного інвестування з позиції перспектив розвитку (динаміки обсягів продажу, конкурентоспроможності продукції), ефективності використання ресурсів і активів, їх ліквідності, стану платоспроможності і фінансової стійкості, а також значення низки неформалізованих показників [17]
Т.І. Костюк	Інвестиційна привабливість – це складне економічне поняття, яке має системний характер, що виявляється в комплексі правил та умов вкладання інвестиційних ресурсів у той чи інший об'єкт у визначений час [18, с. 50].
О. В. Носова	Інвестиційна привабливість підприємства – це узагальнена характеристика переваг і недоліків об'єкта інвестування [19, с. 120]
О. І. Крилова	Інвестиційна привабливість підприємства – це економічна категорія, що характеризується ефективністю використання майна підприємства, його платоспроможністю, фінансовою стійкістю, спроможністю підприємства до саморозвитку на базі підвищення дохідності капіталу, техніко-економічного рівня виробництва, якості та конкурентоспроможності продукції [20]

Можливість залучення інвестицій залежить від розуміння та врахування інтересів партнерів, від можливості розглядати об'єкт інвестування з позиції інвестора та оцінити його інвестиційну привабливість. Підприємство також зацікавлене в підвищенні рівня інвестиційної привабливості: кожен суб'єкт господарювання прагне розвивати своє виробництво, підвищувати

конкурентоспроможність продукції та підприємства загалом. Інвестиційну привабливість окремого підприємства, як потенційного об'єкта інвестування визначають інвестори в процесі визначення доцільності капітальних вкладень, вибору в придбанні альтернативних об'єктів і купівлі акцій окремих підприємств [20, с. 102].

Найважливішим завданням аналізу інвестиційної привабливості підприємства є послідовний збір даних і вибір такої системи показників, які можна було б ефективніше використовувати для оцінки інвестиційної привабливості.

У процесі оцінки інвестиційної привабливості необхідно враховувати галузеву приналежність суб'єкта господарювання. Це пов'язано із впливом галузевої специфіки на фінансовий і інвестиційний цикли підприємства, ресурсний потенціал і джерела фінансування. Порівняльну оцінку інвестиційної привабливості доцільно здійснювати за підприємствами, що належать до однієї галузі народного господарства.

У ході аналізу інвестиційної привабливості підприємства слід пам'ятати, що вона перебуває під впливом таких чинників, що не мають вартісної оцінки (неформалізованих чинників): політичні і загальноекономічні зміни, реорганізація галузі, зміна форми власності, діловий імідж керівництва підприємства та ін.

Напрями і методика аналізу інвестиційної привабливості підприємства залежать від цілей, що стоять перед інвестором. Оцінка інвестиційної привабливості може здійснюватися як із позиції результатів аналізу показників фінансового стану підприємства, так і з позиції його виробничих можливостей. Оцінка інвестиційної привабливості з першої позиції є традиційною і широко використовується в інвестиційному менеджменті, з другої – в ході об'єктного аналізу[24, с.59-60].

Перелік методичних підходів щодо оцінки інвестиційної привабливості зазначений у таблиці 1.12.

Таблиця 1.12 – Методичні підходи щодо оцінки інвестиційної привабливості підприємства [25, с.144].

№	Методи оцінки	Автори												
		Майорова Т.В., Тарабукіна О. М.	Іванілов О. С.	Бланк І. О.	Коюда В. О., Лелейко Т. І. Коюла О. П.	Бочаров В. В.	Донцов С. С.	Нападовська І. В.	Чорна Л. О.	Мархайчук М. М., Зелінська О. М.	Пилипенко О. І.	Аранчій Д. С.	Плукчі А. І.	Запухляк І. Б.
1	Методики, які базуються на показниках оцінки фінансово-господарського стану підприємства		+	+	+					+	+	+	+	+
2	Методика, що ґрунтується на не фінансових показниках													+
3	Комплексний підхід, який оцінює підприємство різнопланово									+				
4	Інтегральна оцінка інвестиційної привабливості										+			
5	Методики, що ґрунтуються на оцінках експертів	+												
6	Методики, що ґрунтуються на статистичній інформації	+												
7	Комбіновані методики, що ґрунтуються на експертно-статистичних розрахунках	+												
8	Методики, які базуються на використанні поняття інвестиційного потенціалу, інвестиційного ризику та оцінці інвестиційних проектів											+		

Продовження таблиці 1.12.

9	Вартісний підхід, у рамках якого критерієм інвестиційної привабливості підприємства є зростання його вартості										+			+		
10	Ринковий підхід, який базується на оцінці привабливості цінних паперів компанії та аналізі показників фондового ринку					+	+				+			+	+	+
11	Методики на основі психологічного аспекту							+	+					+		+

Розглянувши методи оцінки інвестиційної діяльності можна зробити висновок, що найбільш розповсюдженими та найчастіше досліджуваними є методики, які базуються на показниках оцінки фінансово-господарського стану підприємства.

Оцінка фінансового стану підприємства має на увазі розрахунок сукупності показників, які у різних авторів зустрічаються досить часто, але кожен автор виділяє найважливіші та найпріоритетніші з них.

На думку Данілова О.Д., Івашина Г.М. і Чумаченка О.Г. [26, с. 18-19], для визначення інвестиційної привабливості компанії можна використовувати такі загальноекономічні показники: залишкова та відновлювана вартість; загальний обсяг чистого і балансового доходу; рентабельність; стан сировинної бази; розмір земельної площі, яку займає підприємство.

Крім цього вважають, що ці показники інвестиційну привабливість компанії характеризують не повною мірою, то для більше поглибленого аналізу привабливості підприємства у світовій практиці використовується система відносних показників, які характеризують: ліквідність; платоспроможність; дохідність; ефективність використання активів.

У роботі Білика М.С. та Бойчук Р.М. [27], зазначається, що оцінювання інвестиційної привабливості підприємств потрібно проводити з використанням методів сучасного факторного аналізу, який базується на традиційному підході

і містить показники: ділової та ринкової активності; фінансової стійкості; ліквідності; ефективності діяльності підприємства, що дозволить об'єктивніше оцінювати ефективність роботи підприємств, порівнювати їх інвестиційну привабливість та зменшувати ризик інвестиційних вкладень зовнішнім інвесторам.

І.В. Яцкевич пропонує діагностику фінансового стану діяльності підприємства, що ґрунтується на аналізі із використанням фінансових коефіцієнтів, який складається із 5 частин[28]:

- 1) Операційного аналізу.
- 2) Аналізу активів.
- 3) Аналізу ліквідності.
- 4) Аналізу довгострокової платоспроможності.
- 5) Аналізу прибутковості.

Розглянемо їх більш детально.

Операційний аналіз передбачає розрахунок таких коефіцієнтів:

- 1) коефіцієнт зростання валових продажів:

$$K_{звп} = (V_{зр} - V_{пр}) / V_{пр}, \quad (1.1)$$

де $V_{зр}$ – виручка за звітний рік, тис.грн.;

$V_{пр}$ – виручка за попередній рік, тис.грн.;

- 2) коефіцієнт валового доходу:

$$K_{вд} = ВП / В, \quad (1.2)$$

де $ВП$ – валовий прибуток, тис.грн.;

- 3) коефіцієнт операційного прибутку:

$$K_{оп} = Поп / В, \quad (1.3)$$

де Поп – прибуток до оподаткування, тис.грн.;

4) коефіцієнт чистого прибутку:

$$K_{чп} = ЧП / Взр, \quad (1.4)$$

де ЧП –чистий прибуток, тис.грн..

Аналіз управління активами передбачає розрахунок таких коефіцієнтів:

1) коефіцієнт оборотності активів:

$$K_{oa} = 2 * B / (A_{п} + A_{к}), \quad (1.5)$$

де $A_{п}$ – активи на початок року, тис. грн.;

$A_{к}$ – активи на кінець року, тис. грн.;

2) коефіцієнт оборотності необоротних активів:

$$K_{она} = 2 * B / (АН_{п} + АН_{к}), \quad (1.6)$$

де $АН_{п}$ – необоротні активи на початок року, тис. грн.;

$АН_{к}$ – необоротні активи на кінець року, тис. грн.,

3) коефіцієнт оборотності чистих активів:

$$K_{оча} = B / (A_{п} + A_{к} - (ПЗ_{п} + ПЗ_{к})), \quad (1.7)$$

де $ПЗ_{п}$ – поточні зобов'язання на початок року, тис. грн.;

$ПЗ_{к}$ – поточні зобов'язання на кінець року, тис. грн..

4) коефіцієнт оборотності дебіторської заборгованості:

$$K_{одз} = 2 * B / (ДЗ_{п} + ДЗ_{к}), \quad (1.8)$$

де $ДЗ_{п}$ – дебіторська заборгованість на початок року, тис. грн.;

ДЗк – дебіторська заборгованість на кінець року, тис. грн.

5) коефіцієнт середнього періоду погашення (періоду інкасації) дебіторської заборгованості:

$$Тдз = 365 / Кодз. \quad (1.9)$$

б) коефіцієнт оборотності запасів по реалізації:

$$Козр = 2 * В / (Зп + Зк), \quad (1.10)$$

де Зп – запаси на початок року, тис. грн.;

Зк – запаси на кінець року, тис. грн..

7) коефіцієнт оборотності запасів по собівартості:

$$Козс = 2 * С / (Зп + Зк), \quad (1.11)$$

де С – собівартість реалізованої продукції, тис. грн..

8) коефіцієнт оборотності кредиторської заборгованості:

$$Кокз = 2 * В / (КЗп + КЗк), \quad (1.12)$$

де КЗп – кредиторська заборгованість на початок року, тис. грн.;

КЗк – кредиторська заборгованість на кінець року, тис. грн..

9) коефіцієнт середнього періоду погашення кредиторської заборгованості:

$$Ткз = 365 / Кокз. \quad (1.13)$$

Аналіз ліквідності підприємства вказує на його спроможність перетворити актив на грошові кошти швидко і без втрат ринкової вартості.

Оцінюючи ліквідність підприємства, аналізують достатність поточних (оборотних) активів для погашення поточних зобов'язань – короткострокової кредиторської заборгованості. При оцінці ліквідності розраховують три коефіцієнти:

1) коефіцієнт покриття :

$$K_{\text{п}} = (AO + B_{\text{мп}}) / (ПЗ + D_{\text{мп}}), \quad (1.14)$$

де AO – оборотні активи, тис. грн.;

B_{мп} – витрати майбутніх періодів, тис. грн.;

ПЗ – поточні зобов'язання, тис. грн.;

D_{мп} – доходи майбутніх періодів, тис. грн.;

2) коефіцієнт швидкої ліквідності:

$$K_{\text{шл}} = (AO - З + B_{\text{мп}}) / (ПЗ + D_{\text{мп}}). \quad (1.15)$$

3) коефіцієнт абсолютної ліквідності:

$$K_{\text{ал}} = \Gamma / (ПЗ + D_{\text{мп}}), \quad (1.16)$$

де Γ – грошові кошти та їх еквіваленти, тис.грн..

Аналіз довгострокової платоспроможності характеризує фінансову стійкість підприємства на перспективу з позицій структури коштів, залежністю підприємства від зовнішніх інвесторів і кредиторів. При цьому аналізі використовують наступні коефіцієнти:

1) коефіцієнт концентрації власного капіталу (коефіцієнт автономії):

$$K_{\text{автон.}} = BK / A, \quad (1.17)$$

де BK – власний капітал, тис. грн.

2) коефіцієнт концентрації залученого:

$$K_{зк} = ЗК / А, \quad (1.18)$$

де ЗК – залучений капітал, тис. грн..

3) коефіцієнт співвідношення залученого і власного:

$$K_{звк.} = КЗ / КВ. \quad (1.19)$$

4) коефіцієнт забезпечення по кредитах (коефіцієнт покриття відсотків):

$$K_{зк} = (Поп + Вв) / Фв \quad (1.20)$$

де Поп – прибуток до опаткування, тис. грн.,

Вв – виплата відсотків, тис.грн.,

Фв – фінансові витрати, тис.грн.

Останнім аналізом є аналіз довгострокової прибутковості.

Загальновідомо, що на короткострокову та довгострокову платоспроможність підприємства впливає його можливість отримувати прибуток. У цьому зв'язку необхідно здійснити аналіз прибутковості діяльності підприємства за показником рентабельності, який є якісним аспектом ефективності його роботи.

При здійсненні цього аналізу необхідно визначити показники:

1) рентабельності продажів:

$$K_{рп} = ЧП / В. \quad (1.21)$$

2) рентабельність активів :

$$K_{pa} = 2 * ЧП / (A_{пп} + A_{кп}). \quad (1.22)$$

3) рентабельность капіталу:

$$K_{рк} = 2 * ЧП / (BK_{пп} + BK_{кп}). \quad (1.23)$$

Для оцінки інвестиційної привабливості використовують різноманітні фінансові коефіцієнти. Їх склад визначається відповідно до цілей і глибини аналізу, а також із урахуванням інтересів трьох основних груп користувачів – короткострокових кредиторів (інвесторів), довгострокових кредиторів (інвесторів), акціонерів (інвесторів). Варто підкреслити, що коефіцієнти несуть найбільший зміст у тому випадку, коли можна простежити їх динаміку за певний час, наприклад, 3 – 5 років, або провести порівняльний аналіз, наприклад, до і після реалізації інвестиційного проекту. Проте навіть у цьому випадку до їх тлумачення необхідно підходити з певною обережністю.

Аналіз фінансового стану підприємства за всієї його важливості і значущості не дає змогу одержати повну всебічну оцінку інвестиційної привабливості підприємства. У зв'язку з цим результати аналізу й оцінки фінансового стану підприємства повинні бути доповнені оцінкою його виробничого потенціалу і ринкових можливостей, що можна здійснити в ході об'єктного аналізу, який має комплексний характер [24, с.61].

Українським агентством з питань запобігання банкрутства підприємств та організацій розроблена «Методика інтегральної оцінки інвестиційної привабливості підприємств та організацій». Методика визначає «інвестиційну привабливість підприємства» як рівень задоволення фінансових, виробничих, організаційних чи інших вимог чи інтересів інвестора щодо конкретного підприємства, яке може визначатися чи оцінюватися значеннями відповідних показників, в тому числі інтегральної оцінки.

Інтегральна оцінка інвестиційної привабливості є показником, в якому відтворюється значення інших показників, скоригованих у відповідності до їх

вагомості та інших чинників. Ця методика об'єднує в одному показнику різні за змістом, одиницями вимірювання, питомою вагою та іншими характеристиками показники фінансового становища, що значно спрощує процедуру оцінки конкретної інвестиційної пропозиції. Алгоритм розрахунків полягає в отриманні середньої зваженої оцінки показників двох груп: фінансового становища й оцінки цінних паперів, емітованих підприємством. Основною метою цієї методики є оцінювання інвестиційної привабливості підприємств за допомогою економіко-математичного аналізу даних річного балансу та звіту про фінансові результати діяльності підприємств. Дана методика надає можливість інвестору комплексно оцінити теперішнє становище підприємства, проте не враховує майбутніх перспектив розвитку суб'єкта господарювання.

Метод інтегральної оцінки дозволяє розрахувати показник, у якому узагальнюються значення інших показників, скоригованих відповідно до їх вагомості та за іншими факторами. Інтегральна оцінка дозволяє узагальнити в одному показнику ряд факторів, відмінних за змістом, одиницям виміру, вагомістю та іншим характеристикам. Це спрощує процедуру оцінки конкретної інвестиційної пропозиції, а іноді є єдино можливим варіантом її проведення та формулювання об'єктивних остаточних висновків.

У практичному використанні метод інтегральної оцінки інвестиційної привабливості підприємств сприяє збільшенню кількості потенційних інвесторів в Україні і відповідно швидшій відбудові виробничої сфери держави. Зазначений метод у простому і наочному поданні забезпечує достатньо об'єктивне бачення фінансової ситуації на підприємстві, в яке передбачається вкласти інвестиції. Суб'єктивізм, який супроводжує будь-яку оцінку, особливо при визначенні вагомості показників, практично усувається внаслідок можливості проведення контрольних оперативних розрахунків по декількох підприємствах на підставі розробленого до цього методу програмного комплексу із застосуванням обчислювальної техніки.

Усім групам показників оцінки інвестиційної привабливості підприємств та організацій, а також показникам, розміщеним у цих групах, присвоюються,

залежно від їх вагомості, відповідні числові значення. Вказана вагомість є похідною від часу, конкретної політичної, соціальної ситуації, інших факторів, а тому ця характеристика має вірогідне походження.

Ця методика інтегральної оцінки інвестиційної привабливості підприємств та організацій передбачає розрахунок 5 груп показників:

- 1) показники оцінювання майнового стану;
- 2) показники оцінювання фінансової стійкості (платоспроможності);
- 3) показники оцінювання ліквідності активів;
- 4) показники оцінювання прибутковості;
- 5) показники оцінювання ділової активності;

Усі наведені в групах показники є достатніми для визначення загального інтегрального показника інвестиційної привабливості підприємства. У разі потреби кількість показників можна корегувати.

Експертним оцінюванням визначають вагомість груп показників, а також вагомість показників у групах.

Для розрахунку інтегрального показника інвестиційної привабливості (фінансового стану) розроблено програмний комплекс для персонального комп'ютера – INTEGRAL. Алгоритм базується на методах математичної статистики (варіаційний аналіз).

На основі вихідних даних зі стандартних форм фінансової звітності спочатку розраховують показники щодо всіх підприємств. Фіксують мінімальне та максимальне значення і напрямки оптимізації кожного показника. Для визначення інтегрального значення показника інвестиційної привабливості розраховується наступна група показників:

- вагомість j -го показника у i -й групі з урахуванням групової вагомості:

$$V_{ij} = V_{ij} * \Gamma_i / 100, \quad (1.24)$$

де V_{ij} – значення вагомості j -го показника у i -й групі,

Γ_i – значення групової вагомості;

- частка варіаційного розмаху для j -го показника у i -й групі на прийнятій кількості одиниць (n_{ij}) у множенні:

$$\Delta_{ij} = (P_{ij\max} - P_{ij\min}) / n_{ij}, \quad (1.25)$$

- ранжоване значення j -го показника з i -ої групи:

$$R_{ij} = (\Phi_{ij} - P_{ij\min(\max)}) / \Delta_{ij}, \quad (1.26)$$

де Φ_{ij} – фактичне значення показника відповідно до прийнятих множин j -их показників у i -их групах,

$P_{ij\min(\max)}$ – значення екстремальних показників, які задаються залежно від напрямку оптимізації;

- інтегральне значення показника інвестиційної привабливості:

$$I = \sum \sum R_{ij} B_{ij} / \sum \sum B_{ij}, \quad (1.27)$$

де m – число груп,

n – кількість показників.

Результат розрахунку – інтегральний показник фінансового стану наводиться в балах. Залежно від значення інтегрального показника застосовується п'ятиступенева градація типів інвестиційної привабливості промислових підприємств: незадовільна, задовільна, нестабільна, впевнена, куражна (таблиця 1.13) [30].

Недоліком методики є її суб'єктивність, оскільки, не зважаючи на об'єктивність фактичних показників стану підприємства, що аналізуються, остаточний висновок робиться експертом (експертами), а не отримується автоматично згідно зі шкалою/градацією.

Крім того, у ситуації дво- чи багатозначності деяких показників, коефіцієнтів, що розраховуються, експерт обирає найбільш справедливий варіант з огляду на його досвід, кваліфікацію.

Таблиця 1.13 – Шкала оцінки інвестиційної привабливості підприємства залежно від значення інтегрального показника

Значення	Інвестиційна привабливість	Характеристика
Менше 0	Незадовільна	Характеризується збитковою діяльністю, низьким рівнем ліквідності та залежністю від зовнішніх джерел фінансування
0-39	Задовільна	Низький рівень ефективності використання капіталу, характерна нестабільна структура капіталу та недостатній рівень ліквідності
40-65	Нестабільна	Високий рівень прибутковості та оборотності активів при низькій платоспроможності та фінансовій стійкості
66-99	Впевнена	Усі показники знаходяться на оптимальному рівні
Більше 99	Куражна	Характеризується надвисоким рівнем прибутковості та платоспроможності. Частіш за все підприємства недовгий проміжок часу перебувають у такому стані, оскільки такий стан є виснажливим і ресурсомістким.

Ця методика розроблялась у першу чергу для Агентства з питань запобігання банкрутству підприємств і організацій, і її основним завданням є визначення позитивного чи негативного стану підприємства, а для інвестування, крім того важливо виявити ще й особливості позитивного чи негативного стану, що передбачає необхідність другого етапу аналітично-експертного аналізу.

Висновки до 1 розділу

Отже, у даному розділі було обговорено значення інвестицій та здійснення інвестиційної діяльності як невід’ємної складової розвитку не лише

підприємства, а й країни взагалі. На сьогоднішній день інвестиційна діяльність – це вже не просто вкладання ресурсів з метою отримання прибутку, це важлива складова міжнародного руху капіталу, яка здатна прискорювати міграцію капіталу в одних сферах світового господарства і уповільнювати в інших.

Наявність вітчизняних та іноземних інвестицій є важливою передумовою поступового відновлення економічного зростання шляхом формування сприятливого інвестиційного клімату в Україні. Загальна сума інвестицій в Україні у 2018 році зросла на 17,3%. Інвестиції в період 2017-2018 років за видами активів збільшилися, як у матеріальні так і у нематеріальні. Інвестиції у матеріальні активи збільшилися на 59125,2 млн.грн., тобто на 13,69%, а інвестиції у нематеріальні активи збільшилися на 18755,1 млн.грн, тобто на 114,21%. За видами економічної діяльності у період 2017-2018 років обсяг інвестицій збільшився у інформації та телекомунікації на 10249 млн.грн, тобто на 55,7%. Промисловість на другому місці – 179718 млн.грн., це на 25,4% більше порівняно з 2017 роком

у 2017 році розмір надходження прямих інвестицій зріс на 358,8 млн. дол. США, тобто на 14%. У 2018 році на перше місце вийшли Нідерланди – 33,2% від загального обсягу інвестицій, на другому опинилася Російська Федерація – 17,3%, на третьому – Кіпр – 16,6% відповідно. Також можна сказати, що у 2018 році порівняно з 2017 роком Велика Британія зменшила потоки інвестицій в Україну майже у 3 рази.

інвестиції у транспорт та складський комплекс – 94,7%. У той же час у сільське господарство навпаки зменшилися – 35,4%, та у промисловість – 11,1%.

Якщо говорити про регіони країни, то найбільші обсяги капітальних інвестицій у 2017 році припадають на Дніпропетровську область – 10%, Київську – 8%, Одеську та Львівську – по 5%, на Запорізьку – 4%. У 2018 році капітальні інвестиції на Запорізьку область зменшилися до 3 %.

Охарактеризувавши стан інвестиційної діяльності в Україні в період 2017-2018 років можна говорити про зростання обсягів інвестицій. Отже, Україна залишається привабливою для інвестицій, водночас вона не знаходиться осторонь світових процесів, є достатньо інтегрованою у світове господарство.

Також було розглянуто методи оцінки інвестиційної привабливості підприємства. Головним методом є оцінка фінансового стану підприємства, що включає в себе певну сукупність показників, кількість та склад яких залежить від цілей інвестора. Розглянуто оцінку інвестиційної привабливості підприємства за допомогою інтегрального показника, що являє собою сукупність фінансових показників виведених у одну загальну оцінку.

2 ЕКОНОМІЧНА ОЦІНКА ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ПРИВАБЛИВОСТІ ПІДПРИЄМСТВА ТОВ «АЙС ЗАПОРІЖЖЯ»

2.1. Загальна характеристика підприємства ТОВ «Айс Запоріжжя»

ТОВ Фірма «Айс Запоріжжя» займається виробництвом та оптовою торгівлею морозивом під власною торгівельною маркою «АЙС», торгівля молочними продуктами, яйцями, харчовими оліями та жирами.

ТОВ «Айс Запоріжжя» було засновано на базі відомого запорізького державного торгово-виробничого підприємства «АЙС», яке почало свою діяльність з 1959 року. Підприємство реалізовує свою продукцію на території України.

Основним напрямком діяльності є виробництво продуктів харчування під власною торговою маркою «АЙС» (200 тн./рік, завантаження обладнання 85%), а саме морозива, хлібобулочних виробів та напівфабрикатів (до 200 тн./рік завантаження обладнання 65%). Оптова торгівля молочними продуктами, яйцями, харчовими оліями жирами (завантаження торгівельного обладнання 75%) (реалізація на 9 ФОП – власна торгова мережа 25% доходів компанії).

Постачальники: ТОВ "Хладопром ФМ", "Веселівський завод сухого знежиреного молока ТДВ", ТОВ "Нововолинський мясокомбінат", ПАТ "Запоріжжяобленерго", ТОВ «Лівайн торг», інші - 304 контрагентів, кожен з яких складає менше 5%. Купівля енергоносіїв, товарів для продажу: молочна продукція; свіжі овочі, ягоди фрукти для заморожування, зберігання та подальшого продажу; морозиво та напівфабрикати для розширення власного асортименту в магазинах фірмової мережі).

Покупці: ТОВ "Альбакор", ТОВ Центуріон-Дистрибушин, ТОВ «Ауторія-Груп», ТОВ «ЩЕДРО», ТОВ «НОВОМИКОЛАЇВСЬКИЙ МОЛОКОЗАВОД» інші - більше 125 контрагентів, кожен з яких складає менше 5%. Продаж напівфабрикатів, морозива в національній мережі та власним дистриб'ютерам; надання логістичних послуг: транспортування, розвантаження-навантаження, складування, зберігання, заправка акумуляторів рефрежераторів; надання в

аренду низкотемпературних та сухих складів, офісних приміщень; переробка, складування, упаковка та маркування, заморозка, зберігання, комісійні послуги з продажу заморожених овочів, ягід, фруктів.

На балансі підприємства облікуються основні засоби на суму 157млн гривень, зокрема: будинки споруди та передавальні пристрої (128915млн), машинне обладнання (23637млн), транспортні засоби (3 633млн).

Структура бізнес напрямків

1) Фірмова мережа 54 торгові точки (МАФи від 7 до 14 м.кв.) форматів:

- «Молочне подвір'я» – соціальні молочні продукти, морозиво, напівфабрикати;

- «Street Hous» – фастфуд, напої, напівфабрикати, морозиво;

- «АЙС» – морозиво, молочні продукти, напівфабрикати.

2) Виробництво напівфабрикатів:

- цех з виробництва нп/ф та готової продукції «фаст фуд» на 600 м.кв.,

- у процесі реконструкції приміщення на 1500 м.кв – новий універсальний цех з виробництва нп/ф и лінії заморожування фруктів та овочів.

3) Будівля холодильника :

- 10000 м.кв – холодильні камери режиму –28 градусів

- 3200 м.кв – проект реконструкції камер середньотемпературного режиму 0+8 градусів;

- 12000 м.кв – сухі склади.

4) Будівля фабрики морозива – 8000 м.кв. Станом на сьогодні не експлуатується. Універсальне приміщення, підходить для організації будь-якого виробництва.

5) 10000 м.кв. – інші площі, що здаються в оренду на території підприємства.

6) Низькотемпературна логістика.

Виробництво морозива – аутсорсинг ТОВ «Хладопром ФМ»; роздрібна торгівля продуктами власного виробництва та сторонні товари.

Опис основних фондів:

1) Офіс підприємства, виробничі потужності та складські приміщення розташовані за адресою м. Запоріжжя, вул. Магістральна 100. Склади – 16 шт., власні, фактичне місцезнаходження за юридичною адресою; виробництво напівфабрикатів – власне, фактичне місцезнаходження за юридичною адресою, виробництво морозива – аутсорсинг ТОВ «Хладопром ФМ». Торгівельні точки – 52 шт, власні, розташовані в усіх районах міста Запоріжжя.

2) Доставка товарів від постачальників та до покупців здійснюється як власним транспортом, так і використовуються послуги транспортних компаній, власний транспорт – 26 вантажних та 10 легкових авто, орендований транспорт – не має.

3) Обладнання – власне, орендованого не має: компресорне обладнання, шокері, конвеєри, виробниче обладнання для виробництва полуфабрикатів, морозильні ларі та вітрини для продажу морозива та інше. Продукція орієнтована на внутрішній ринок, активний пошук напрямів розвитку, нових ринків збуту (експорт) та продуктів, залучення інвесторів та інвестицій.

Ринкова позиція – 10% ринку запорізької області, 2% ринку України. Основні конкуренти: ТМ Рудь, ТМ Ласка. Перевагами є співвідношення ціна-якість, наявність власної торгової мережі. Холодна логістика - 90% ринку в Запорізькій області.

Чисельність персоналу – середня кількість персоналу 92 чоловіки. Структура товариства представляє собою 4 департаменти (схема 2.1). Головним вважається Департамент правління, який очолює генеральний директор – дирекція. До цього департаменту належить такі підрозділи: юридичний відділ, відділ кадрів та відділ розвитку.

Комерційно-виробничий департамент складається з дирекції у особі директора даного департаменту та таких відділів:

1) Відділ фірмової торгівлі: реалізатори, менеджери та керівник відділу. Даний відділ займається продажем як фірмової продукції, так і сторонньої.

2) Відділ продажів та постачання: оператори, менеджер з постачання та керівник відділу. У цьому відділу оператори виконують функцію збуту продукції як оптом, так і у роздріб. Менеджер з постачання забезпечує постачання сировини для виробництва, товарів для фірмової торгівлі та допоміжних матеріалів для технічного забезпечення поточної діяльності підприємства.

3) Виробництво: робочий персонал на виробництві та керівник відділу.

Фінансовий департамент складається з дирекції у особі директор даного департаменту та таких відділів:

1) Бухгалтерія: бухгалтер, заступник головного бухгалтера та головний бухгалтер.

2) Планово-аналітичний відділ: економіст

3) Відділ автоматизації обліку: спеціаліст з системного забезпечення.

Операційний департамент складається з дирекції у особі директор даного департаменту та таких відділів:

1) Відділ логістики – у свою чергу поділяється на:

- автогосподарську групу: автотранспортна дільниця, ремонтно-експлуатаційна група, господарча група;

- складський комплекс.

Даний відділ забезпечує зберігання та доставку продукції торговим агентам та фірмовій торгівлі. Також є комерційним джерелом для підприємства, так як підприємство надає послуги комерційного перевезення, оренди та зберігання продукції стороннім підприємствам.

2) Служба безпеки: охорона, керівник відділу.

3) Технічний відділ поділяється на:

- компресорну дільницю;
- службу холодильного устаткування;
- службу головного енергетика;
- дільницю підлогового устаткування.

Весь технічний відділ забезпечує безперебійну роботу підприємства.

Організаційна структура ТОВ «АЙС Запоріжжя» наведена на Додатку А

2.2 Аналіз інвестиційної привабливості підприємства ТОВ «АЙС Запоріжжя» на основі фінансових результатів

Станом на сьогодні існує багато методик оцінки інвестиційної діяльності та інвестиційної привабливості, що використовують різні види аналізу. Багато з них є недоступними для зовнішніх користувачів через обмеження в інформаційних ресурсах, потреби в залученні додаткових експертів через існування низки розрахункових показників. Для оптимізації процесу оцінки інвестиційної діяльності та інвестиційної привабливості запропоновано проведення такого аналізу в два етапи:

- 1) Використання загального методу аналізу, а саме, горизонтального аналізу.
- 2) Розрахунок відносних коефіцієнтів щодо оцінки фінансового стану з визначенням змін питомої ваги показників інвестиційної активності в структурі загально пов'язаних показників.

У рамках дослідження інвестиційної діяльності підприємства користувачами на першому етапі доречним є застосування горизонтального аналізу динаміки показників фінансової звітності, що стосуються інвестиційної діяльності, для одержання загального уявлення про якісні зміни, які відбувались у структурі, а також динаміку цих змін з метою отримання достовірної інформації про фінансовий стан, платоспроможність підприємства. У таблиці 2.1 розрахуємо абсолютну та відносну зміну основних фінансових показників результатів діяльності ТОВ «АЙС Запоріжжя» за 2016-2018 рр.

З таблиці 2.1 видно, що за 2016-2018 звітний період значно змінилась загальна картина основних показників фінансової звітності, таких, як чистий дохід – збільшилась на 15,5% (2%+135,5%), собівартість у 2017 році порівняно з 2018 зросла на 60,3%, а у 2018 році зменшилася на 5,8%. Валовий прибуток у 2017 році порівняно з 2018 зменшився на 41,3%, а у 2018 році навпаки збільшився на 52,7%. Помітно зменшилися інші операційні витрати у 2017 році на 78,8%, а у 2018 році – 21,2%. Чистий фінансовий результат лише у 2016 році мав позитивний показник у розмірі 2572 тис.грн., у 2017 році – є збитком для підприємства у розмірі 8156 тис.грн., але у 2018 році ситуація змінюється і збиток зіставляє 1321 тис.грн.

Таблиця 2.1 – Горизонтальний аналіз показників фінансової звітності підприємства ТОВ «АЙС Запоріжжя» за 2016–2018 рр.

Стаття	2016 рік	2017 рік	2018 рік	Відхилення			
				Абсолютне		%	
				2017/2016	2018/2017	2017/2016	2018/2017
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	26439	26973	30613	534	3640	2,0	13,5
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	11268	18067	17012	6799	-1055	60,3	-5,8
Валовий прибуток	15171	8906	13601	-6265	4695	-41,3	52,7
Інші операційні доходи	11237	6237	6341	-5000	104	-44,5	1,7
Адміністративні витрати	3860	4063	4732	203	669	5,3	16,5
Витрати на збут	13415	15040	12324	1625	-2716	12,1	-18,1
Інші операційні витрати	4156	882	686	-3274	-196	-78,8	-22,2
Фінансовий результат від операційної діяльності	4977	-4842	2200	-9819	7042	-197,3	-145,4
Інші фінансові доходи	25	5	1	-20	-4	-80,0	-80,0
Фінансові витрати	2193	3318	3520	1125	202	51,3	6,1
Інші витрати	72	1	2	-71	1	-98,6	100,0
Фінансовий результат до оподаткування	2737	-8156	-1321	-10893	6835	-398,0	-83,8
Витрати (дохід) з податку на прибуток	165	0	0	-165			
Чистий фінансовий результат	2572	-8156	-1321	-10728	6835	-417,1	-83,8

Отже, проведений горизонтальний аналіз окремих показників фінансової звітності підприємства характеризує динаміку падіння (2017 рік) та підйому показників (2018 рік). Показники стали більш позитивними, що означає покращення фінансового стану та інвестиційної привабливості підприємства загалом.

На другому етапі після аналізу динаміки показників фінансової звітності суб'єкта господарювання виникає потреба в дослідженні змін відносних показників, розрахованих з метою визначення платоспроможності та фінансової стійкості підприємства.

У таблиці 2.2 наведено результати розрахунків коефіцієнтів фінансового стану суб'єкта господарювання за 2016 – 2018 звітні періоди з метою оцінки інвестиційної привабливості та діяльності підприємства ТОВ «АЙС Запоріжжя».

Таблиця 2.2– Аналіз фінансового стану підприємства ТОВ «АЙС Запоріжжя» за 2016–2018 рр.

Показник	2016 рік	2017 рік	2018 рік	Відхилення	
				2017/2016	2018/2017
1. Операційний аналіз					
Коефіцієнт зростання валових продаж	0,44	0,02	0,13	-0,42	0,11
Коефіцієнт валового доходу	0,57	0,33	0,44	-0,24	0,11
Коефіцієнт операційного прибутку	0,1	-0,3	-0,04	-0,41	0,26
Коефіцієнт чистого прибутку	0,1	-0,3	-0,04	-0,4	0,26
Коефіцієнт собівартості реалізованої продукції	0,43	0,67	0,56	0,24	-0,11
Коефіцієнт витрат на реалізацію та управління	0,51	0,56	0,4	0,05	-0,16
Коефіцієнт фінансових витрат та витрат від участі в капіталі	0,08	0,12	0,11	0,04	-0,01

Продовження таблиці 2.2.

2. Аналіз управління активами					
Коефіцієнт оборотності активів	0,65	0,65	0,33	0	-0,32
Коефіцієнт оборотності необоротних активів	0,83	0,88	0,39	0,05	-0,49
Коефіцієнт оборотності чистих активів	0,58	0,63	0,22	0,05	-0,42
Коефіцієнт оборотності дебіторської заборгованості	7,17	4,89	5,72	-2,28	0,83
Коефіцієнт середнього періоду погашення (періоду інкасації) дебіторської заборгованості	50,88	74,61	63,79	23,73	-10,81
Коефіцієнт оборотності запасів по реалізації	6,26	6,34	4,85	0,09	-1,49
Коефіцієнт оборотності запасів по собівартості	2,67	4,25	2,69	1,58	-1,55
Коефіцієнт оборотності кредиторської заборгованості	22,44	11,62	8,02	-10,82	-3,6
Коефіцієнт середнього періоду погашення кредиторської заборгованості	16,26	31,41	45,5	15,15	14,1
3. Аналіз ліквідності					
Коефіцієнт покриття	0,55	0,53	0,78	-0,02	0,25
Коефіцієнт швидкої ліквідності	0,37	0,3	0,42	-0,07	0,12
Коефіцієнт абсолютної ліквідності	0,13	0,01	0,01	-0,13	0,01
4. Аналіз довгострокової платоспроможності					
Коефіцієнт концентрації власного капіталу	0,2	0	0,04	-0,2	0,03
Коефіцієнт концентрації залученого капіталу	0,8	1	0,96	0,2	-0,03
Коефіцієнт співвідношення залученого і власного капіталу	2,22	141,03	3,99	138,81	-137,03
Коефіцієнт забезпечення по кредитах	1,25	-2,46	-0,38	-3,71	2,08
5. Аналіз довгострокової прибутковості					
Рентабельності продажів	0,1	-0,3	-0,04	-0,4	0,26
Рентабельності активів	0,29	-0,75	-0,09	-1,03	0,65
Рентабельності капіталу	0,43	-1,93	-0,49	-2,36	1,44

У таблиці 2.2 розраховані показники інвестиційної привабливості підприємства за 5 напрямками аналізами:

1) За операційним аналізом можна зробити висновки, що:

- Коефіцієнт зростання валових продаж у 2017 році порівняно з 2016 роком зменшився на 0,42, що означає, що підприємство «здоло» свої конкурентні позиції. Але у 2018 році навпаки, спостерігається збільшення показника порівняно з 2017 роком на 0,11.

- Коефіцієнт валового доходу у 2017 році порівняно з 2016 роком зменшився на 0,24, що свідчить про збільшення собівартості реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг). У 2018 році навпаки собівартість зменшився, тому коефіцієнт показує позитивну динаміку, тобто зростання на 0,11.

- Коефіцієнт операційного прибутку у 2017 році є від'ємним порівняно з 2016 роком, що свідчить про значні операційні витрати, які не покриваються доходами. Та у 2018 році порівняно з 2017 роком ситуація змінюється у позитивну сторону, тобто коефіцієнт зростає на 0,26.

- Коефіцієнт чистого прибутку відображає ті самі показники, що й коефіцієнт операційного прибутку.

- Коефіцієнт собівартості реалізованої продукції у 2017 році порівняно з попереднім роком свідчить про збільшення собівартості реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг), а 2018 році її зменшення з 0,67 до 0,56 грн. на 1 грн. доходу.

- Коефіцієнт витрат на реалізацію та управління свідчить про збільшення витрат на збут у 2017 році порівняно з 2016 роком на 0,05, та зменшенням у 2018 році на 0,16.

- Коефіцієнт фінансових витрат та витрат від участі в капіталі у 2017 році свідчить про збільшення фінансових витрат порівняно з 2016 роком. У 2018 році коефіцієнт майже не змінився.

Таким чином, показники за операційним аналізом у період 2016-2018рр. відображає динаміку збільшення витрат та зменшення доходів та прибутку у

2017 році порівняно з 2016 роком. Але у 2018 році ситуація змінюється на позитивну, тобто зростають доходи та прибутки та зменшуються витрати.

2) За аналізом управління активами можна зробити висновки, що:

- Коефіцієнт оборотності активів змінився лише у 2018 році порівняно з 2017 роком, він зменшився на 0,32, що є негативною тенденцією для підприємства.

- Коефіцієнт оборотності необоротних активів має негативну тенденцію до зниження за період 2016-2018 року від зменшився на 0,54 і у 2018 році склав 39 коп. на 1 грн. необоротних фондів. Це пов'язано з приростом основних фондів та неефективним використанням наявних.

- Коефіцієнт оборотності дебіторської заборгованості у період 2016-2017 року має негативну тенденцію до зменшення на 2,28. Але у 2018 році порівняно з 2017 роком ситуація змінюється і коефіцієнт зростає на 0,83.

- Коефіцієнт середнього періоду погашення дебіторської заборгованості у 2017 році зріс на 23 дні, що є негативним фактором, у 2018 році – навпаки зменшився на 10 днів. Тобто тривалість одного обороту зменшилася.

- Коефіцієнт оборотності запасів по реалізації та собівартості демонструють однакову динаміку. Тобто у 2017 році порівняно з 2016 роком значення коефіцієнтів зростало, що свідчить про зменшення запасів та збільшення попиту та товари та послуги. Але у 2018 році порівняно з 2017 роком навпаки показники збільшилися, що є негативним фактором.

- Коефіцієнт оборотності кредиторської заборгованості за аналізований період показує зниження з 22,44 до 8,02. Це означає, що у підприємства зросли покупки у кредит.

- Коефіцієнт середнього періоду погашення кредиторської заборгованості за аналізований період показує збільшення періоду погашення позикових коштів з 16 днів до 45 днів.

Таким чином, проаналізувавши активи підприємства за період 2016-2018рр. про те що управління активами здійснюється неефективно, про що

свідчить негативна динаміка майже по всім показникам. Окрім дебіторської заборгованості, вона відображає позитивну динаміку.

3) За аналізом ліквідності можна зробити висновки, що:

- Коефіцієнт покриття при нормативному значенні 1-3 за аналізований період є нижчим одиниці. У 2017 році показник зменшився зі значення 2016 року 0,55 до 0,5. Але у 2018 році спостерігається збільшення показника на 0,25, тобто він склав 0,78, що є позитивним фактором.

- Коефіцієнт швидкої ліквідності при нормативному значенні 0,5-1 за аналізований період є нижчим ніж 0,5. У 2017 році показник зменшився зі значення 2016 року 0,37 до 0,3. Але у 2018 році спостерігається збільшення показника на 0,12, тобто він склав 0,42, що є позитивним фактором.

- Коефіцієнт абсолютної ліквідності при нормативному значенні 0,1-0,2 за аналізований період продемонстрував динаміку до зниження. Так у 2016 році показник відповідав нормі та складав 0,13. Але у 2017 році спостерігається зменшення показника до 0,01, яким він залишився і у 2018 році. Це явище є негативним фактором, так як підприємство невзмі негайно погасити свої зобов'язання за рахунок готівки.

Таким чином, підприємство не є ліквідним, але спостерігається позитивна динаміка у 2018 році порівняно з 2017 роком.

4) За аналізом довгострокової платоспроможності можна зробити висновки, що:

- Коефіцієнт концентрації власного та залученого капіталу показує, що підприємство працює майже повністю за рахунок позикового капіталу. У 2017 році порівняно з 2016 роком підприємство повністю функціонувало за рахунок позики, про що свідчить коефіцієнт концентрації позикового капіталу рівного 1. Та у 2018 році зросла частка власного капіталу до 0,03. Такі показники свідчать про високий рівень фінансових ризиків, хоча в сучасних умовах більшість компаній працює саме у таких умовах.

- Коефіцієнт співвідношення залученого і власного капіталу за аналізований період свідчить про значну залежність підприємства від

інвесторів та кредитів, так як позиковий капітал значно перевищує власний. Так у 2017 році порівняно з 2016 роком коефіцієнт з 2,22 зріс до 141,02, але у 2018 році він більш нормалізувався та становив 3,99.

- Коефіцієнт забезпечення по кредитах у 2017-2018 рр. є від'ємним порівняно з 2016 роком, так як підприємство працювало у збиток. Але якщо розглянути динаміку, то можна говорити про позитивну динаміку, тобто витрати на виплату кредитів зменшилися.

Таким чином, підприємство функціонує за рахунок позикового капіталу та не викликає довіри до підприємства, хоча є зрушення у позитивному напрямку.

5) За аналізом довгострокової прибутковості можна зробити висновки, що:

- Рентабельність продажів у 2016 році має позитивне значення та складає 10 коп. на 1 грн. реалізованої продукції. У 2017-2018 рр. показник є від'ємним так як підприємство працювало у збиток, але у 2018 році показник майже наблизився до 0.

- Рентабельність активів за аналізований період демонструє таку динаміку, що й рентабельність продажів. У 2017 році значний спад порівняно з 2016 роком, але 2018 році значне покращення показника.

- Рентабельність капіталу так само як має значне падіння показника у 2017 році та його покращення 2018 році.

Таким чином, рентабельність підприємства у 2018 році порівняно з 2016 роком є від'ємною, так як підприємство не мало прибутку у 2017-2018 рр.

Отже, проаналізувавши фінансовий стан підприємства можна зробити загальний висновок, що не зважаючи на збитковість підприємства, його залежність від позикового капіталу та неефективне управління активами, вона має позитивні тенденції у період 2017-2018 рр. та може розглядатися інвесторами, як потенційний об'єкт для інвестування.

2.3 Оцінка інвестиційної привабливості підприємства ТОВ «АЙС Запоріжжя» за допомогою інтегрального методу

Об'єктивна оцінка фінансового стану підприємства може проводитися за розробленими методиками експрес-аналізу або поглибленого аналізу, які базуються на використанні абсолютних і відносних показників. Такі методики дають змогу виявляти проблемні напрямки діяльності підприємства і досліджувати причини, які їх зумовили, але не дають змоги зробити обґрунтовані висновки про його фінансовий стан в цілому, інвестиційну привабливість та потенційні можливості. Це питання вирішується за допомогою визначення інтегрального показника інвестиційної привабливості підприємства.

У підрозділі 1.3 було представлено методика інтегральної оцінки інвестиційної привабливості підприємств і організацій, затверджена наказом Агентства з питань запобігання банкрутству підприємств та організацій. Дана методика несе у собі розрахунок понад 40 показників, що є досить трудомістко та все одно до кінця точно не відобразить реальний стан підприємства.

Далі проведено розрахунок інтегрального показника (Додаток Б), що містить у собі більш компактні розрахунки.

Отже, за результатами оцінки інтегральним показником можна зробити висновок, що підприємство має задовільну інвестиційну привабливість, про що говорить отриманий результат у вигляді 8%.

Висновки до розділу 2

У даному розділі було розглянуто загальну характеристику підприємства ТОВ «АЙС Запоріжжя», його напрямки діяльності, структуру бізнес-напрямків та організаційну структуру.

Було проведено оцінку інвестиційної привабливості підприємства у 2 способи:

1) На основі даних звіту Про фінансові результати проведено горизонтальний аналіз та розраховано відносні показники фінансового стану підприємства, котрий включає 5 груп показників: показники операційної діяльності, управління активами, ліквідності, довгострокової платоспроможності.

Операційний аналіз у період 2016-2018рр. відображає динаміку збільшення витрат та зменшення доходів та прибутку у 2017 році порівняно з 2016 роком. Але у 2018 році ситуація змінюється на позитивну, тобто зростають доходи та прибутки та зменшуються витрати. Коефіцієнт валового доходу у 2018 році збільшився з 0,33 до 0,44 на, що вплинуло зменшення собівартості.

Проаналізувавши активи підприємства за період 2016-2018рр. про те що управління ними здійснюється неефективно, про що свідчить негативна динаміка майже по всіх показниках. Коефіцієнт оборотності активів у 2018 році порівняно з 2017 роком, зменшився на 0,32, що є негативною тенденцією для підприємства. Окрім дебіторської заборгованості, вона відображає позитивну динаміку.

Аналіз показників ліквідності свідчить про те, що підприємство не є ліквідним. Коефіцієнт покриття при нормативному значенні 1-3 за аналізований період є нижчим одиниці. У 2017 році показник зменшився зі значення 2016 року 0,55 до 0,5. Але у 2018 році спостерігається збільшення показника на 0,25, тобто він склав 0,78, що є позитивним фактором.

За аналізом довгострокової платоспроможності можна зробити висновки, що: підприємство функціонує за рахунок позикового капіталу та не викликає довіри до підприємства, хоча є зрушення у позитивному напрямку. Коефіцієнт концентрації власного та залученого капіталу показує, що підприємство працює майже повністю за рахунок позикового капіталу. У 2017 році порівняно з 2016 роком підприємство повністю функціонувало за рахунок позики, про що свідчить коефіцієнт концентрації позикового капіталу рівного 1. Та у 2018 році зросла частка власного капіталу до 0,03. Такі показники свідчать про високий

рівень фінансових ризиків, хоча в сучасних умовах більшість компаній працює саме у таких умовах.

Рентабельність підприємства у 2018 році порівняно з 2016 роком є від'ємною, так як підприємство не мало прибутку у 2017-2018 рр. Рентабельність продажів у 2016 році має позитивне значення та складає 10 коп. на 1 грн. реалізованої продукції. У 2017-2018 рр. показник є від'ємним так як підприємство працювало у збиток, але у 2018 році показник майже наблизився до 0.

Таким чином, підприємство є збитковим та складає 1321 тис. грн. збитку у 2018 році. Фінансовий стан не є стабільним через падіння показників у 2017 році та їх ріст у 2018 році.

Отже, проаналізувавши фінансовий стан підприємства можна зробити загальний висновок, що не зважаючи на збитковість підприємства, його залежність від позикового капіталу та неефективне управління активами, вона має позитивні тенденції у період 2017-2018 рр. та може розглядатися інвесторами, як потенційний об'єкт для інвестування.

2) На основі відносних показників фінансового стану було розраховано інтегральний показник. Значення цього показника становить 8%, що за шкалою оцінки свідчить про задовільну інвестиційну привабливість, для якої характерно мати низький рівень ефективності використання капіталу, характерна нестабільна структура капіталу та недостатній рівень ліквідності

3 ШЛЯХИ ПІДВИЩЕННЯ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ПРИВАБЛИВОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

3.1 Резерви підприємства для ефективного інвестування

Підприємство є сезонним, тобто найбільші обороти грошових засобів та найбільші доходи воно отримує у теплий період року за рахунок продажу морозива. То у холодний період підприємство має значні проблеми у фінансовій сфері та працює у збиток. Це наштовхує на пошуки нових можливостей для розвитку та фінансової стабільності.

Значним потенціалом підприємства є складський комплекс, а саме холодильні склади розміром у 10000 м. кв., з них $\frac{1}{4}$ не здається у оренду та не приносить ніякого доходу. Тому можна використовувати цю площу у власних цілях. Виробництво підприємства базується на виготовленні напівфабрикатів, які потребують зберігання саме у морозильних камерах, та є достатня площа для виготовлення самої продукції.

Далі представлена пропозиція щодо організації сертифікованої переробки і глибокої заморозки овочів, фруктів і ягід для поставок, як на внутрішній ринок, так і експорт; надання послуг низькотемпературної переробки та зберігання плодоовочевої продукції для роздрібних мереж та інших споживачів.

ТОВ «АЙС ЗАПОРІЖЖЯ» є монополістом у сфері надання низькотемпературних логістичних послуг в південно-східному регіоні України. Клієнтами підприємства сьогодні є понад 50 компаній з різних сегментів харчового ринку охолоджених і заморожених продуктів харчування. Завантаження наявних низькотемпературних логістичних потужностей становить понад 90%.

Реалізації пропозиції має позитивні сторони у зв'язку з тим, що:

- структура українського ринку заморожених плодів, ягід і овочів поки не сформована;

- конкуренція на ринку посилюється, але його насичення ще не завершено;

- зміна культури харчування і потреб - зростання споживання замороженої плодоовочевої продукції, як в Україні, так і в інших країнах світу.

Для максимально ефективного використання потенційних можливостей і мінімізації ризиків в рамках реалізації пропозиції передбачено придбання і експлуатація універсального обладнання (переробка будь-яких овочів, ягід, фруктів відповідно до запитів ринку) для виробництва плодоовочевої продукції з максимально автоматизованими робочими процесами і незалежно від погодних умов і врожайності будь-якої певної культури

Для ознайомлення зі слабкими та сильними сторонами, можливостями та загрозами пропозиції проведено SWOT- аналіз (рисунок 3.1)

Зі SWOT- аналізу можна зробити висновок, що він має переважно більше сильних сторін, ніж слабких, так само як і можливостей більше ніж загроз.

В Україні виробництво замороженої продукції знаходиться на початковому етапі і не дуже поширене. В основному заморожуванням займаються великі компанії з переробки м'ясної продукції, напівфабрикатів і морозива. Так, в 2016 і 2017 роках випуск заморожених овочів і фруктів демонстрував динамічне зростання на 41,1% і 12,5% відповідно, але в 2018 році тренд розвернувся і виробництво скоротилося на 22,9% [31].

Заморожені овочі орієнтовані в основному на експортні поставки. Перше місце за споживанням плодоовочевих продуктів в світі займають американці. Споживання замороженої плодоовочевої продукції на одну особу становить близько 49 кг, в той час в Україні низький рівень споживання (0,3 кг на душу населення), тобто ринок плодоовочевої продукції в Україні розвивається. Дослідники оцінюють динаміку зростання споживання продукції в 35% щорічно, при прогнозі, що ринок збільшиться на 20-25% в майбутньому. Така тенденція характерна для всіх країн Європейського Союзу.

	Користь для досягнення мети	Перешкоди в досягненні мети
внутрішні чинники	<p>Сильні сторони</p> <ul style="list-style-type: none"> • оптимізація бізнес-процесів - для реалізації проекту немає потреби в будівництві нових виробничих або складських площ, більш раціональне і ефективне використання наявних; • керованість бізнес-процесів - менеджмент підприємства має значний практичний досвід роботи в сфері реалізації проекту, управління проектами; • стабільні партнерські відносини з можливостями для розширення областей співробітництва, напрацьована клієнтська база. 	<p>Слабкі сторони</p> <ul style="list-style-type: none"> • залежність від сировинної бази: якість, урожайність; • залежність від стороннього транспорту в сезон заготівлі сировини.
зовнішні чинники	<p>Можливості</p> <ul style="list-style-type: none"> • український ринок заморожених овочів і фруктів не насичений, має значний потенціал зростання; • значний потенціал для імпортозаміщення, експортний потенціал; • дефіцит якісних послуг в сегменті середнетемпературного і низькотемпературного зберігання при високій вартості будівництва нових об'єктів і відсутності державної підтримки. 	<p>Загрози</p> <ul style="list-style-type: none"> • зниження купівельної спроможності на внутрішньому ринку, девальвація гривні; • посилення конкуренції, зростання маркетингових витрат;

Рисунок 3.1 – SWOT- аналіз пропозиції.

Також позитивні прогнози в країнах Скандинавії і в Азії. Але споживачі в Іспанії і Італії не поспішають споживати заморожені продукти, але обсяги продажів, хоча і повільно, ростуть. З огляду на кліматичні особливості і зростаючий купівельний попит, основними потенційними ринками збуту в

найближчі роки будуть Близький Схід, Китай і азіатські країни, а також Африка.

Слід зазначити, що 80-90% реалізованих в Україні заморожених фруктів і овочів - імпортований товар. Найпомітніші на ринку іноземні бренди – це Hortino, Hortex, Dujardin (Польща); Ardo, Emborg (Бельгія) Bonduelle (Франція). Найбільш відомі вітчизняні виробники - ТОВ «Арті» (Харків), «Аскоп-Україна» (м.Київ; виробництво в Дніпропетровську), ЗАТ «Дисконт» (м.Київ; ТМ «Шарм»), ТОВ «Сім сім» (Тернопіль).

Отже, сформована структура українського ринку заморожених плодів, ягід і овочів поки що відсутня. Однак, очевидно, що ще кілька років лідирувати на цьому ринку будуть іноземні компанії, оскільки технічний, фінансовий і сировинний потенціал вітчизняних виробників ще не досягли того, щоб претендувати на лідируючу роль на вітчизняному ринку.

За даними «АПК-Інформ: овочі і фрукти», пік поставок імпортованих заморожених овочевих сумішей і ягід в Україні спостерігається в березні-квітні. Традиційно на цей період припадає близько 35-40% від річного обсягу імпорту даної продукції [32].

Дослідження показали, що найбільш перспективними для ТОВ «АЙС ЗАПОРІЖЖЯ» (з точки зору доступності сировини і рентабельності готової продукції) напрямками є реалізація замороженого солодкого перцю. На сезон 2019 року план переробки становить 1000 т.

Можливі два напрямки реалізації готової продукції під ТМ «АЙС»:

1) Внутрішній ринок (канали збуту):

- національні мережі для кулінарії і продажу кінцевому споживачеві («Сільпо», «Варус» в стадії опрацювання, «Метро», «Ашан» і т.д.);
- напрацьовані і знову залучені оптові споживачі продукції (регіональні оператори, обслуговуючі їх);
- мережі АЗК;
- власні і знову залучені дистриб'ютори;
- власна роздрібна мережа.

Методи просування: активна Інтернет-реклама; робота з національними мережами по внутрішнім стандартам мереж; програма знижок, акцій, бонусів для дистриб'юторів. Витрати на просування: маркетинг (мережі), Інтернет супровід, дисконти дистриб'юторам.

2) Зовнішній ринок (в стадії опрацювання, акцент на спільні проекти з бізнес - партнерами):

- експортні поставки до країн Європи;
- експортні поставки до країн Азії.

Витрати на просування: сертифікація, представницькі витрати.

Далі проведено розрахунок собівартості продукції, а саме перцю (таблиця 3.1).

Таблиця 3.1– Собівартість 1 кг готової продукції

Витрати	Сума, грн.
Змінні витрати:	
закупівельна ціна 1 кг	15
Умовно-змінні витрати:	
доставка	0,03
переробка (з/п) 1 кг	3
вода	0,03
упаковка	1
вивіз відходів	0,1
Постійні витрати:	
електроенергія	0,8
Усього прямих витрат на 1 кг готової продукції	19,96
Загально-виробничі витрати	2,5
Усього повна собівартість	22,46

Отже, собівартість 1 кг готової продукції становить 22,46 грн. Найбільшу частку у собівартості займає закупівельна ціна, що становить 15 грн., найменшу частку займає доставка – 0.03 грн.

Для самої переробки, транспортування у камери та заморозки необхідне устаткування та значні капітальні інвестиції (таблиця 3.2).

Таблиця 3.2 – Необхідний об'єм капітальних інвестицій

Витрати	Сума, грн.
Устаткування для чистки та нарізки перцю	798 000
Доставка устаткування	5 400
Установка	79 800
Аміак	44 000
Електроенергія для запуску	35 000
Ремонт ліфту	1 800
Заміна трубопроводу	14 417
Додаткове устаткування для миття	5 000
Непередбачувані витрати	20 000
Разом	1 003 417

Отже, об'єм капітальних інвестицій становить 1 003 417 грн, з них устаткування для чистки та нарізання перцю становить 798 000 грн.

Далі розраховуємо загальну вартість інвестицій для здійснення пропозиції (таблиця 3.3).

Таблиця 3.3 – Загальний обсяг інвестицій для здійснення пропозиції

Запланований обсяг закупівлі сировини, кг	1000000
Собівартість 1 кг, грн.	22,46
Собівартість усього об'єму закупівлі, грн.	22 460 000
Капітальні інвестиції, грн.	1 003 417
Необхідний об'єм інвестицій, грн.	23463417

Отже, загальний об'єм інвестицій необхідних для проекту – 23463417 грн. Так як це значна сума грошей розраховуємо дохід та прибуток від реалізації цього проекту (таблиця 3.4).

Таблиця 3.4 – Дохідність пропонованого капіталовкладення

Запланований обсяг закупівлі сировини, кг	1000000
Запланована ціна продажу, грн./кг	32
Дохід від реалізації, грн.	32000000

Продовження таблиці 3.4

Собівартість усього об'єму закупівлі, грн.	22 460 000
Прибуток від реалізації, грн..	9 540 000
Капітальні інвестиції, грн.	1 003 417
Чистий прибуток після покриття капітальних інвестицій, грн.	8 536 583

Отже, чистий прибуток після покриття капітальних інвестицій зіставить 8536583 грн.

Так як підприємство не має власних коштів для впровадження даного проекту, необхідним постає питання взяття кредиту.

У таблиці 3.5 розрахований щорічний відсоток по кредиту 8%, кредит повертається з другого року капіталовкладень. Ставка дисконту дорівнює 15%.

Таблиця 3.5 – Кеш-фло за запропонованим капіталовкладенням

Показник	Значення показника за роками				
	2019	2020	2021	2022	2023
Грошові кошти на початок періоду, грн		5597570	6795749	7993929	9192108
Обем продаж, кг	1000000	1000000	1000000	1000000	1000000
Ціна, грн	32	32	32	32	32
Виручка, грн.	32000000	32000000	32000000	32000000	32000000
Собівартість продукції, грн.	22460000	22460000	22460000	22460000	22460000
Вартість обладнання, грн.	798 000				
Амортизація обладнання, грн.	199500	199500	199500	199500	199500
Повернення кредиту, грн		5865854	5865854	5865854	5865854
Відсотки по кредиту, грн	1877073	1877073	1877073	1877073	1877073
Прибуток до оподаткування, грн	7463427	1597572	1597572	1597572	1597572
Податки та збори, грн.	1865857	399393	399393	399393	399393
Чистий прибуток, тис.грн.	5597570	1198179	1198179	1198179	1198179
Чистий грошовий потік на кінець року, грн.	5597570	6795749	7993929	9192108	10390288

З таблиці 3.5 можна зробити висновок, що на кінець 2023 року підприємство матиме 10390 тис. грн. чистого прибутку.

Далі розрахуємо внутрішню норму доходності (IRR), термін окупності капіталовкладень (DPP), та чистий дисконтний дохід (NPV).

$$IRR = 19\%$$

$$DPP = 5 \text{ місяців}$$

$$NPV = 1\,930\,576 \text{ грн.}$$

Таким чином, внутрішня норма доходності перевищує ставку дисконтування, чистий дисконтований дохід є позитивним та термін окупності є незначним. Тож пропозиція є вигідною та може розглядатися як потенціально можлива для реалізації.

3.2 Шляхи підвищенні інвестиційної привабливості підприємств

Зростання обсягів залучення інвестицій є засобом забезпечення вигідних умов виходу підприємства з економічної кризи, сприяє процесу їх економічного зростання, стимулює впровадження інновацій, зростання продуктивності праці та в цілому підвищення життєвого рівня населення. Для отримання залучених інвестиційних ресурсів підприємство має бути інвестиційно привабливим.

Основною перешкодою на шляху до інвестиційної привабливості постають, поставлені в рамки можливості щодо відтворення основного капіталу. Більшість вітчизняних підприємств працюють в умовах нестачі власних інвестиційних ресурсів та вкрай малого надходження іноземних інвестицій.

Незадовільний стан інвестиційної привабливості України, в першу чергу зумовлений наступними факторами, що спричиняють недовіру інвесторів до України, до них належать [33, 34, 35].

- нерівномірність іноземних капіталовкладень у регіони України;

- відсутність чіткої державної стратегії щодо заохочення інвестицій;
- корупція (в усіх сферах суспільного життя);
- непрозорість судової системи (інвестори не впевнені у захищеності свого бізнесу);
- недосконале правове середовище (незадовільні зміни в Податковому кодексі, недосконалість Кримінально-процесуального кодексу);
- складне адміністрування податків (особливо проблемними досі залишаються питання відшкодування ПДВ та перенесення збитків минулих періодів);
- загальний нестабільний економічний стан країни (безробіття, низький рівень життя населення, інфляційні коливання, нестабільність валютного ринку);
- технічні бар'єри в процесі митного оформлення, невпевненість іноземних інвесторів у подальшому співробітництві з Україною, яка переживає розквіт економічної кризи;
- проблеми під час отримання банківських кредитів і позик (високі процентні ставки, не вигідні умови кредитних угод для позичальників, надзвичайно довга процедура розгляду можливості отримання кредиту);
- невисокий рівень розвитку промислової, фінансової та соціальної інфраструктури окремих регіонів (Закарпатська, Сумська, Кіровоградська, Тернопільська та Черкаська області);
- політична ситуація (воєнна ситуація в зоні АТО, загальна нестабільність, суперечливість влади з опозицією, чітко невизначений напрям зовнішньої політики України).

На інвестиційну привабливість впливають безліч факторів. До них можна зарахувати фактори загальної дії та фактори регіональної (територіальної) дії. До факторів загальної дії належать:

1) соціально-економічні: загальний розвиток галузей економіки, розвиток фінансово-кредитної системи, функціонування фондового ринку, рівень інфляції;

2) політичні: політична ситуація у країні, нормативно-правова база в галузі інвестування.

До факторів територіальної дії належать: галузева структура економіки регіону, розвиток комерційної інфраструктури, стан дорожньо-транспортної інфраструктури, наявність фінансових ресурсів, дії місцевих органів влади в сфері інвестиційної політики регіону, привабливість регіонального ринку для іноземних інвесторів[36]

Заходи щодо підвищення інвестиційної привабливості підприємства залежать від напрямку найбільшого впливу на розбалансованість інтересів. Якщо баланс інтересів порушується переважно за рахунок незадоволеності інтересів власників, то для підвищення інвестиційної привабливості підприємства у першу чергу необхідно запровадити заходи, які позитивно вплинуть на задоволеність їх інтересів [37].

Узагальнені рекомендації щодо підвищення інвестиційної привабливості підприємств на основі забезпечення збалансованості інтересів інституцій наведено у таблиці 3.6.

Упровадження заходів, які сприятимуть задоволеності інтересів власників, позитивно позначиться на реалізації інтересів інвесторів та держави. Упровадження заходів щодо підвищення задоволеності інтересів держави та інвесторів сприятиме збільшенню ступеня задоволеності інтересів власників.

Серед діючих факторів і резервів підвищення інвестиційної привабливості виділено та детально досліджено чотири групи: фінансово-економічні, що здійснюють прямий вплив на рівень привабливості підприємства, та три групи факторів непрямого впливу: соціальні, інформаційні та екологічні [37, 38].

До фінансово-економічних факторів підвищення інвестиційної привабливості пропонуємо віднести:

- підвищення ефективності використання основних фондів на підприємстві;
- зростання ефективності використання оборотних коштів;

Таблиця 3.6– Рекомендації щодо підвищення інвестиційної привабливості підприємств на основі забезпечення збалансованості інтересів інституцій

Особливості порушення балансу інтересів	Заходи щодо підвищення інвестиційної привабливості підприємства
Недостатня задоволеність інтересів власників підприємства	Управління результативними показниками фінансово-господарської діяльності підприємства з позицій забезпечення підвищення його вартості.
	Здійснення реінжинірингу бізнес-процесів як технології забезпечення кардинального зростання вартості підприємства.
	Упровадження бенчмаркінгу як методу забезпечення покращань у критичних сферах бізнесу.
	Використання аутсорсингу та субконтрактації як інструментів позитивного впливу на вартість підприємства.
	Розвиток корпоративного управління, формування прозорої структури власників.
	Підвищення кваліфікації працівників.
Недостатня задоволеність інтересів інвесторів	Забезпечення інформаційної прозорості діяльності підприємства.
	Стабілізація фінансового стану.
	Створення кредитної історії шляхом отримання рейтингу інвестиційної надійності.
	Упровадження заходів щодо уникнення певних ризиків, лімітування концентрації ризиків, хеджування, диверсифікації, страхування ризиків та створення спеціальних резервних фондів.
	Розроблення інвестиційної стратегії підприємства, інтегрованої до загальної стратегії.
	Прийняття до впровадження таких інвестиційних проектів, які дозволяють реалізувати економічний потенціал підприємства.
	Створення нематеріальних конкурентних переваг шляхом розвитку нематеріальних активів підприємства (бренда, іміджу, репутації).
Недостатня задоволеність інтересів держави	Збільшення масштабів виробництва, упровадження нових технологій, які сприяють підвищенню продуктивності праці, зменшенню матеріаломісткості, підвищенню якості продукції, створенню нових робочих місць.
	Упровадження системи екологічного менеджменту та виробництва
	Підвищення рівня соціальної відповідальності бізнесу, безпеки праці.
	Активізація інвестиційної діяльності, яка сприяє підвищенню активності, збільшенню зайнятості у суміжних галузях.

- покращення показників ліквідності, фінансової стійкості, платоспроможності підприємства;
- удосконалення управління прибутком підприємства
- підвищення ефективності тарифної політики;
- впровадження моніторингу цін на сировину та комплектуючі вироби;
- управління якістю.

До соціальних факторів належать:

- підвищення ефективності використання трудових ресурсів підприємства;
- покращення соціальної інфраструктури;
- підвищення якості роботи управлінського персоналу.

До інформаційних факторів і резервів слід віднести:

- розробку і впровадження прогресивних інформаційних систем на підприємстві;
- забезпечення доступності внутрішньої інформації;
- налагодження каналів обміну зовнішньою інформацією.

До екологічних факторів належать:

- покращення інфраструктури міських пересувних систем з урахуванням еколого-гігієнічних вимог до всіх можливих небезпечних чинників, пропускну здатності вулиць, стану відповідних автомобільних парків та автостоянок, організації та поліпшення дорожнього руху впродовж року, зменшення рівня шуму тощо;
- удосконалення робочих процесів дизелів з підвищення рівня паливної економічності.

Підвищення інвестиційної привабливості промислових підприємств повинно відбуватися в рамках такої послідовності, яка дозволить сформувати напрями інвестиційної привабливості підприємства. Зазвичай першим етапом є аналіз наявного складу індикаторів показників, далі визначення факторів та напрямків підвищення інвестиційної привабливості. Потім прогнозується майбутня діяльність з урахуванням визначених раніше джерел

підвищення інвестиційної привабливості . Здійснення інвестиційної діяльності який веде до інвестиційного розвитку підприємства.(рисунок 3.2) [40, с. 402].

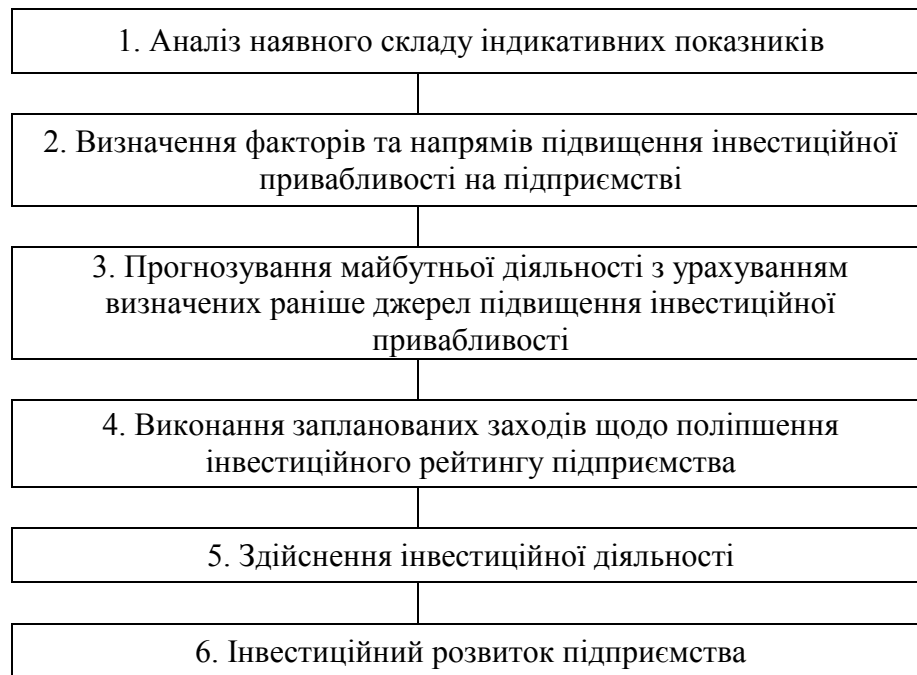

Рисунок 3.2 – Послідовність підвищення інвестиційної привабливості промислових підприємств.

Висновки до розділу 3

У даному розділі було проведено дослідження діяльність та потенціал підприємства ТОВ «АЙС Запоріжжя». У зв'язку з отриманими результатами було запропоновано капіталовкладення задля розширення виробництва, впровадження нових технологій та розвитку підприємства взагалі.

Проаналізовано ринок замороженої продукції в Україні який свідчить, що виробництво замороженої продукції знаходиться на початковому етапі і не дуже поширене. У 2016-2017 роках випуск заморожених овочів і фруктів демонстрував динамічне зростання на 41,1% і 12,5% відповідно, але в 2018 році тренд розвернувся і виробництво скоротилося на 22,9% [31]. Слід зазначити,

що 80-90% реалізованих в Україні заморожених фруктів і овочів - імпортований товар. Зі SWOT- аналізу можна зробити висновок, що обраний напрямок має переважно більше сильних сторін, ніж слабких, так само як і можливостей більше ніж загроз. Тож пропозицію можна вважати доцільною.

Було розраховано об'єм капітальних інвестицій, що зіставив 1003417 грн., об'єм інвестицій у оборотність зіставив 22 460 000 грн., тож загальний об'єм інвестицій необхідних для проекту – 23463417 грн. Внутрішня норма доходності (IRR) становить 19%, термін окупності проекту (DPP) – 5 місяців, та чистий дисконтний дохід (NPV) – 1 930 576 грн., ставка дисконту -

Розглянуто шляхи покращення інвестиційної привабливості, що групуються за факторами:

1) Фактори прямого впливу – фінансово-економічні, що здійснюють прямий вплив на рівень привабливості підприємства,;

2) фактори непрямого впливу – соціальні, інформаційні та екологічні.

Узагальнені рекомендації щодо підвищення інвестиційної привабливості підприємств на основі забезпечення збалансованості інтересів інституцій:

- власника;
- інвестора
- держави.

ВИСНОВКИ

У даній кваліфікаційній роботі було розглянуто наступні питання:

1) Отже, у 1 розділі було обговорено значення інвестицій та здійснення інвестиційної діяльності як невід'ємної складової розвитку не лише підприємства, а й країни взагалі. На сьогоднішній день інвестиційна діяльність – це вже не просто вкладання ресурсів з метою отримання прибутку, це важлива складова міжнародного руху капіталу, яка здатна прискорювати міграцію капіталу в одних сферах світового господарства і уповільнювати в інших.

Наявність вітчизняних та іноземних інвестицій є важливою передумовою поступового відновлення економічного зростання шляхом формування сприятливого інвестиційного клімату в Україні. Загальна сума інвестицій в Україні у 2018 році зросла на 17,3%. Інвестиції в період 2017-2018 років за видами активів збільшилися, як у матеріальні так і у нематеріальні. Інвестиції у матеріальні активи збільшилися на 59125,2 млн. грн., тобто на 13,69%, а інвестиції у нематеріальні активи збільшилися на 18755,1 млн. грн., тобто на 114,21%. За видами економічної діяльності у період 2017-2018 років обсяг інвестицій збільшився у інформації та телекомунікації на 10249 млн. грн., тобто на 55,7%. Промисловість на другому місці – 179718 млн. грн., це на 25,4% більше порівняно з 2017 роком

у 2017 році розмір надходження прямих інвестицій зріс на 358,8 млн. дол. США, тобто на 14%. У 2018 році на перше місце вийшли Нідерланди – 33,2% від загального обсягу інвестицій, на другому опинилася Російська Федерація – 17,3%, на третьому – Кіпр – 16,6% відповідно. Також можна сказати, що у 2018 році порівняно з 2017 роком Велика Британія зменшила потоки інвестицій в Україну майже у 3 рази.

інвестиції у транспорт та складський комплекс – 94,7%. У той же час у сільське господарство навпаки зменшилися – 35,4%, та у промисловість – 11,1%.

Якщо говорити про регіони країни, то найбільші обсяги капітальних інвестицій у 2017 році припадають на Дніпропетровську область – 10%, Київську – 8%, Одеську та Львівську – по 5%, на Запорізьку – 4%. У 2018 році капітальні інвестиції на Запорізьку область зменшилися до 3 %.

Охарактеризувавши стан інвестиційної діяльності в Україні в період 2017-2018 років можна говорити про зростання обсягів інвестицій. Отже, Україна залишається привабливою для інвестицій, водночас вона не знаходиться осторонь світових процесів, є достатньо інтегрованою у світове господарство.

Також було розглянуто методи оцінки інвестиційної привабливості підприємства. Головним методом є оцінка фінансового стану підприємства, що включає в себе певну сукупність показників, кількість та склад яких залежить від цілей інвестора. Розглянуто оцінку інвестиційної привабливості підприємства за допомогою інтегрального показника, що являє собою сукупність фінансових показників виведених у одну загальну оцінку.

2) У 2 розділі було розглянуто загальну характеристику підприємства ТОВ «АЙС Запоріжжя», його напрямки діяльності, структуру бізнес-напрямків та організаційну структуру.

Було проведено оцінку інвестиційної привабливості підприємства у 2 способи. На основі даних звіту Про фінансові результати проведено горизонтальний аналіз та розраховано відносні показники фінансового стану підприємства, котрий включає 5 груп показників: показники операційної діяльності, управління активами, ліквідності, довгострокової платоспроможності.

Операційний аналіз у період 2016-2018рр. відображає динаміку збільшення витрат та зменшення доходів та прибутку у 2017 році порівняно з 2016 роком. Але у 2018 році ситуація змінюється на позитивну, тобто зростають доходи та прибутки та зменшуються витрати. Коефіцієнт валового доходу у 2018 році збільшився з 0,33 до 0,44 на, що вплинуло зменшення собівартості.

Проаналізувавши активи підприємства за період 2016-2018рр. про те що управління ними здійснюється неефективно, про що свідчить негативна динаміка майже по всім показникам. Коефіцієнт оборотності активів у 2018 році порівняно з 2017 роком, зменшився на 0,32, що є негативною тенденцією для підприємства. Окрім дебіторської заборгованості, вона відображає позитивну динаміку.

Аналіз показників ліквідності свідчить про те, що підприємство не є ліквідним. Коефіцієнт покриття при нормативному значенні 1-3 за аналізований період є нижчим одиниці. У 2017 році показник зменшився зі значення 2016 року 0,55 до 0,5. Але у 2018 році спостерігається збільшення показника на 0,25, тобто він склав 0,78, що є позитивним фактором.

За аналізом довгострокової платоспроможності можна зробити висновки, що: підприємство функціонує за рахунок позикового капіталу та не викликає довіри до підприємства, хоча є зрушення у позитивному напрямку. Коефіцієнт концентрації власного та залученого капіталу показує, що підприємство працює майже повністю за рахунок позикового капіталу. У 2017 році порівняно з 2016 роком підприємство повністю функціонувало за рахунок позики, про що свідчить коефіцієнт концентрації позикового капіталу рівного 1. Та у 2018 році зросла частка власного капіталу до 0,03. Такі показники свідчать про високий рівень фінансових ризиків, хоча в сучасних умовах більшість компаній працює саме у таких умовах.

Рентабельність підприємства у 2018 році порівняно з 2016 роком є від'ємною, так як підприємство не мало прибутку у 2017-2018 рр. Рентабельність продажів у 2016 році має позитивне значення та складає 10 коп. на 1 грн. реалізованої продукції. У 2017-2018 рр. показник є від'ємним так як підприємство працювало у збиток, але у 2018 році показник майже наблизився до 0.

Таким чином, підприємство є збитковим та складає 1321 тис. грн. збитку у 2018 році. Фінансовий стан не є стабільним через падіння показників у 2017 році та їх ріст у 2018 році.

Отже, проаналізувавши фінансовий стан підприємства можна зробити загальний висновок, що не зважаючи на збитковість підприємства, його залежність від позикового капіталу та неефективне управління активами, вона має позитивні тенденції у період 2017-2018 рр. та може розглядатися інвесторами, як потенційний об'єкт для інвестування.

На основі відносних показників фінансового стану було розраховано інтегральний показник. Значення цього показника становить 8%, що за шлагою оцінки свідчить про задовільну інвестиційну привабливість, для якої характерно мати низький рівень ефективності використання капіталу, характерна нестабільна структура капіталу та недостатній рівень ліквідності

3) У даному розділі було проведено дослідження діяльності та потенціал підприємства ТОВ «АЙС Запоріжжя». У зв'язку з отриманими результатами було запропоновано капіталовкладення задля розширення виробництва, впровадження нових технологій та розвитку підприємства взагалі.

Проаналізовано ринок замороженої продукції в Україні який свідчить, що виробництво замороженої продукції знаходиться на початковому етапі і не дуже поширене. У 2016-2017 роках випуск заморожених овочів і фруктів демонстрував динамічне зростання на 41,1% і 12,5% відповідно, але в 2018 році тренд розвернувся і виробництво скоротилося на 22,9% [31]. Слід зазначити, що 80-90% реалізованих в Україні заморожених фруктів і овочів - імпортований товар. Зі SWOT- аналізу можна зробити висновок, що обраний напрямок має переважно більше сильних сторін, ніж слабких, так само як і можливостей більше ніж загроз. Тож пропозицію можна вважати доцільною.

Було розраховано об'єм капітальних інвестицій, що зіставив 1003417 грн., об'єм інвестицій у оборотність зіставив 22 460 000 грн., тож загальний об'єм інвестицій необхідних для проекту – 23463417 грн. Внутрішня норма доходності (IRR) становить 19%, термін окупності проекту (DPP) – 5 місяців, та чистий дисконтний дохід (NPV) – 1 930 576 грн., ставка дисконту -

Розглянуто шляхи покращення інвестиційної привабливості, що групуються за факторами:

- фактори прямого впливу – фінансово-економічні, що здійснюють прямий вплив на рівень привабливості підприємства,;

- фактори непрямого впливу – соціальні, інформаційні та екологічні.

Узагальнені рекомендації щодо підвищення інвестиційної привабливості підприємств на основі забезпечення збалансованості інтересів інституцій: власника, інвестора, держави.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Майорова Т. В. Інвестиційна діяльність: підруч. Київ: Центр учбової літератури, 2009. 472 с. URL: https://pidruchniki.com/1584072012462/investuvannya/investitsiyna_diyalnist
2. Скрипник Г. О. Інвестування: навч. посіб. Київ: ЦП «Компринт». 2015. 307 с. URL: <https://pidruchniki.com/83545/investuvannya/investuvannya>.
3. Сириченко Н. С. Економічна сутність та класифікація інвестицій в умовах глобальних трансформацій. *Науковий вісник Мукачівського державного університету*. 2015. с. 264. URL: http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe.
4. Трояновська О. Б. Інвестування: конспект лекцій. Харків: ХНАМГ, 2009. 118 с. URL: <https://pidruchniki.com/1945032263299/investuvannya/investuvannya>.
5. Безродна С. М. Інвестування : компендіум. Чернівці: 2013. 200 с. URL: http://repository.kpi.kharkov.ua/bitstream/KhPIPress/34021/1/Bezrodna_Investuvannia_2013.pdf.
6. Ситник О. В. Економічна сутність інвестиційної привабливості підприємства та її характеристика. *Інвестиції: практика та досвід*. 2015. № 23. С. 127-130. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/ipd_2015_23_27.
7. Гриньова В. М., Коюда В. О., Лепейко Т. І. Інвестування: підручник. Київ: Знання, 2008. 452 с. URL: <https://pidruchniki.com/1584072013163/investuvannya/investuvannya>
8. Татаренко Н. О., Поручник А. М. Теорії інвестицій: підручник. Київ: КНЕУ, 2000. 160 с. URL: <http://irbis-nbuv.gov.ua>.
9. Міждисциплінарний словник з менеджменту: навч. посіб./ Черваньов Д. М., Приймак В. М. та ін.; за ред. Д. М. Черваньова, О. І. Жилінської. Київ: Нічлава, 2011. 623 с.

10. Мойсеєнко І. П. Інвестування: навч. посіб. Київ: Знання, 2006. 490 с. URL: <https://pidruchniki.com/19991130/investuvannya/investuvannya>
11. Панчишин С. М. Макроекономіка: навч. посіб. 2-е вид., стереотипне. Київ: Либідь, 2005. – 616 с.
12. Про інвестиційну діяльність: Закон України від 23.03.2017 №1981-VIII (1981-19). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1560-12/ed20170420>.
13. Державна служба статистики України URL: <http://www.ukrstat.gov.ua>
14. Міністерство закордонних справ України. Інвестиційна діяльність в Україні. 6 вересня 2018. URL: <https://mfa.gov.ua/ua/article/open/id/6349>
15. Лівощко Т. В., Моргунова К. І. Інвестиційна привабливість підприємств. *Економічний вісник Запорізької державної інженерної академії*. 2013. С. 101-107. URL: http://www.zgia.zp.ua/gazeta/evzdia_4_101.pdf
16. Стефанович Є. А. Інвестиційна діяльність як економічне явище. *Економіка та держава*. 2010. № 11. С. 60-64. URL: http://www.economy.in.ua/pdf/11_2010/20.pdf
17. Крамаренко К.М. Інвестиційна привабливість підприємства та методичні підходи до її визначення. *Економіка та управління підприємствами*. 2016. №10. с. 101-104. URL: <http://bses.in.ua/journals/2016/10-2016/22.pdf>
18. Загородній А.Г. Інвестиційний словник: навч. посіб. Львів: БескидБіж, 2005. 511 с.
19. Бланк И. А. Инвестиционный менеджмент. Київ: Ельга-Н, НикаЦентр, 2001. 448 с.
20. Козаченко Г.В. Управління інвестиціями на підприємстві: монографія. Київ: Лібра, 2007. 368 с.
21. Костюк Т.І. Інвестиційна привабливість економіки України: реалії та перспективи. *Вісник Донецького інституту соціальної освіти*: у 3-х т., 2005. Т.1, № 1. С. 48–58.
22. Носова О. В. Інвестиційна привабливість. *Стратегічні пріоритети*, 2007. № 1 (12). С. 120–126.

23. Крилова Э. И. Анализ финансового состояния и инвестиционной привлекательности предприятия: учеб. Пособие. Москва: Финансы и статистика, 2003. 192 с.
24. Матюшенко І. Ю. Менеджмент зовнішньоекономічної діяльності: навч. Посіб. Харків: ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2014. 520 с.
25. Рзаев Г. І., Вакулова В.О. Методичні підходи оцінки інвестиційної привабливості підприємства. *Вісник Хмельницького національного університету*. 2016. № 1. С. 141-149.
26. Данілов О.Д., Івашина Г.М., Чумаченко О.Г. Інвестування: навч. посіб. Київ: Видавничий дім «Комп'ютерпрес», 2001. 364 с.
27. Білик М.С., Бойчук Р.М. Порівняльний аналіз та оцінка інвестиційної привабливості підприємств з використанням методів сучасного факторного аналізу. *Вісник Національного університету «Львівська політехніка»*, 2002. № 466. С. 239 – 246.
28. Яцкевич І.В. Економічна діагностика: навч. посіб. Одеса: ФОП Бондаренко М.О., 2015. 292 с. URL: https://pidruchniki.com/86921/ekonomika/diagnostika_finansovogo_stanu_pidpriyemstva.
29. Методика інтегральної оцінки інвестиційної привабливості підприємств і організацій: Затв. наказом Агентства з питань запобігання банкрутству підприємств та організацій 23.02.1997 р. № 22. Державний інформ. бюл. про приватизацію, 1998. № 7. С. 18-28. URL: <http://pro-u4ot.info/index.php?section=browse&CatID=156&ArtID=426&ArtPage=1>
30. Кущик А.П. Удосконалення системи оцінювання інвестиційної привабливості підприємств. *Вісник Запорізького національного університету*. 2015. № 2 (26), С. 45.
31. Аналіз ринку продуктів глибокої заморозки в Україні. URL: <https://pro-consulting.ua/ua/pressroom/razogrevaem-proizvodstvo-analiz-rynka-produktov-glubokoj-zamorozki-v-ukraine>
32. Інформація для плодово-овочевого бізнесу. <https://www.fruit-inform.com/ru>

33. Іващенко М. В., Шкодiна, І. В., Карпова. Економiчнi наслiдки «вiдкату» як форми рендоорiєнтованої поведiнки. *Бiзнесiнформ*, 2015. № 1. С. 15–20.
34. Мiнiстерство економiчного розвитку i торгiвлi України. URL:<http://www.me.gov.ua>.
35. Онiщенко І.О. Інвестицiйна привабливостi України: проблеми та шляхи їх вирiшення. *Електронний науковий журнал:Траекторiя науки*, 2016.№ 3(8). С. 289-295. URL:<https://cyberleninka.ru/article/n/investitsiy-na-privablivosti-ukrayini-problemi-ta-shlyahi-yih-virishennya>
36. Аранчiй Д. С. Інвестицiйна привабливiсть пiдприємств: сутнiсть, фактори впливу та оцiнка iснуючих методик аналізу. *Науковi працi Полтавської державної аграрної академiї*. 2011.URL: <http://pdaa.edu.ua/sites/default/files/nppdaa/3.2/59.pdf>.
37. Коваленко Н.В., Мархайчук М.М.. Пiдвищення iнвестицiйної привабливостi пiдприємства з позицiй соцiально орієнтованого маркетингу. *Маркетинг i менеджмент iнновацiй*, 2013, №4. С. 47-48
38. Гаврилова Н.В. Фактори пiдвищення рiвня iнвестицiйної привабливостi пiдприємства. *Кiровоградський нацiональний технiчний унiверситет, Економiчнi науки*, 2011, № 20.Ч.ІІ. С. 325. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Npkntu_e_2011_20%282%29__48
39. Пересада А. А., Майорова Т. В.Інвестицiйне кредитування: навч. посiб. Київ: КНЕУ, 2002. 271 с. URL:<https://fingal.com.ua/content/view/195/87/>
40. Очередько О.О. Напрямки пiдвищення iнвестицiйної привабливостi промислових пiдприємств холдингу. *Вiсник Приазовського державного технiчного унiверситету. Економiчнi науки*. 2017, №34. С. 401-407. URL: http://eir.pstu.edu/bitstream/handle/123456789/16280/34_2017_p401-407.pdf?sequence=1

Група, номер	Назва показника	Фактичне значення	Групова вагомість	Вагомість показника у групі	Загальна вагомість	Min значення показника	Max значення показника	Середнє знач. загальної вагомості	Інтегральний показник
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1.1.	Коефіцієнт зносу основних засобів	0,2	20	40	8	0	1	4	1,60
1.2.	Коефіцієнт оновлення	0,53	20	30	6	0	1	3	3,18
1.3.	Коефіцієнт вибуття	0,01	20	30	6	0	1	3	0,06
2.1.	коефіцієнт оборотності активів	0,33	20	50	10	0	1	5	3,32
2.2.	коефіцієнт оборотності необоротних активів	0,39	20	25	5	0	1	2,5	1,95
2.3.	коефіцієнт оборотності чистих активів	0,22	20	25	5	0	1	2,5	1,08
3.1.	Коефіцієнт покриття	0,78	20	35	7	1	3	3,5	-0,76
3.2.	Коефіцієнт швидкої ліквідності	0,42	20	35	7	0,5	1	3,5	-1,10
3.3.	Коефіцієнт абсолютної ліквідності	0,01	20	30	6	0,1	0,2	3	-5,21
4.1.	Коефіцієнт концентрації власного капіталу	0,04	20	35	7	0	1	3,5	0,26
4.2.	Коефіцієнт концентрації залученого капіталу	0,96	20	30	5,95	0	1	2,97	5,74
4.3.	Коефіцієнт співвідношення залученого і власного капіталу	3,99	20	35	7	0	4	3,50	6,99
5.1.	Рентабельності продажів	-0,04	20	40	8	0	1	4	-0,35
5.2.	Рентабельності активів	-0,09	20	30	6	0	1	3	-0,57
5.3.	Рентабельності капіталу	-0,49	20	30	6,0	0	1	3,00	-2,94
	Усього				100%			50%	8%